

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izdaja
vsak ponedeljek jutraj. — Na-
ročje se posebej in valja po poš-
tnejem Dln 4., po raznašal-
cih dostavljen Dln 5.- mesečno

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 6. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 66
Rokopis se ne vračajo. — Oglasni
tarifu.

Nj. Vel. kralj v carskem Skoplju

**Posvetitvi Hrama slave, v katerem so shranjene kosti 3200 junakov, padlih v osvo-
bodilnih vojnah, je prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj Aleksander, ki so mu množice
prirejale navdušene manifestacije zvestobe in ljubezni**

Skopje, 27. maja. Snoči ob 10. so pri-
speli iz Beograda predsednik vlade Nikola
Uzunović, ministri Boža Maksimović, dr.
Stjepan Skuljić in dr. Ilija Šumenković, čla-
ni senata kraljevine Jugoslavije s predse-
dnikom dr. Tomašićem in podpredsedni-
kom dr. Urošem Kruljem in dr. Plojem ter
člani Narodne skupščine s predsednikom
dr. Kumanudjem in s podpredsednikom
Karamehmedovićem.

Ob 7. jutraj so se bile vse ceste in ulice
prepolne občinstva, ki se je razvrstilo v
gost spallr, kjer je imel priti Nj. Vel. kralj.
Vojska, korporacije in šolska mladina so
zavzeli svoja mesta. Že uro pred priho-

dom dvornega vlaka se je zbrala tudi pred
postajo ogromna množica in napolnila vse
prostore, ulice in trge do vojaškega po-
kopališča in do Hrama slave.

Ob 8.20 se na postaji razvrstili častno
četo 50. pešpolka z godbo. Ob 8.40 je pri-
šel na postajo armijski poveljnik general
Nedić s spremstvom. Kmalu za njim so
prišli gg. ministri Milovanović, Maksimo-
vić, dr. Skuljić, dr. Šumenković in pred-
sednik vlade Nikola Uzunović, ban vardar-
ske banovine Aleksa Stanišić, predsednik
skopeljske občine Mihajlović, delegati se-
nata in Narodne skupščine ter predstavniki
meščanstva.

Ogromne množice so se zgrnile za tribuno
na trgu že več ur pred mimohodom, da bi
mogle neposredno prisostvovati veličastne-
mu pojavu naše vojske in videti kralja iz
neposredne bližine.

Solnce se stalo že visoko na nebu, ko se
je kralj s svojim spremstvom vrnil z voja-
škega pokopališča in stopil na svečano tri-
buno. Ogromne množice so vnovič vzvalo-
vile in priredile kralju navdušene ovacije.
Okrog vladarja na tribuni so se zgrnili
predsednik vlade, ministri, patrijarh, epi-
skopi, predsednik senata, predsednik Na-
rodne skupščine, generali, ban, predsednik
skopeljske občine, prvi adjutant Nj. Vel.
kralja general Ječmenić, maršal dvora
general Dimitrijević, predstavniki delega-
cij in zastopniki oblasti.

Mimohod se je pričel točno ob 10.30. V
mimohodu so sodelovali vojaški oddelki in
meščanstvo. Na čelu povorka je jездil ge-
neral Arandjelović, nato pa so, viharno po-
zdravljeni, korakali člani društva vojnih in-
validov, med njimi pet na berglah. Sledili
so prvi rekruti iz leta 1914, ki jih je ob-
činstvo prav tako viharno pozdravilo. Za
tem so se pojavili bregalniški milničniki s
svojim voditeljem Kara - Matijevićem, nato
pa so sledili vojaški oddelki. Najprej so
nastopili rekruti 50. pešpolka, ki so nasto-
pili službo pred 15. leti. Sledila je četa mra-
narjev v belih krojih. Množica je prešla v
delirij zanosa in navdušenja in kar ni mo-
gla prenehati s ploskanjem in z navdušeni-
mi ovacijami vladarju, vojski in mornarici.

Podobno navdušeno so pozdravili tudi letal-
ce, našo najmlajšo vrsto orožja. Nato so sle-
dili bataljoni petih polkov z zastavami. Za
njimi so prišli bataljon granicarjev, konje-
nica, topničarji, oddelke strojne proti le-
talom, pet oklopnih avtomobilov in oddelke
avtomobilske komande.

Vse mimohod je potekel v vzornem redi
in je pokazal vso moč naše mlade vojske.
Med mimohodom so se pojavila na nebu
naša letala, med njimi tudi tri tromotorna
letala. Po reviji vojaških oddelkov je pri-
šla povorka korporacij, šol, sokolstva in dru-
gega meščanstva. Povorka so zaključili pro-
stovoljni gasilci. Nj. Vel. kralj je vse od-
delke ljubeznivo pozdravljal. Po končani
reviji so množice vnovič priredile kralju
mogočne manifestacije.

Po končani spominski svečanosti so pola-
gali vence. Prvega je položil Nj. Vel. kralj.
Na njegovem srebrnem lovorjevem vencu je
bil napis: »Padlim za domovino — Alek-
sander. Nato so položili vence predsednik
vlade Nikola Uzunović, predsednik senata
dr. Tomašić, predsednik Narodne
skupščine, dr. Kumanud, predsednik sko-
peljske občine Mihajlović in številni dele-
gati. S tem je bila svečanost na pokopališču
končana.

Nj. Vel. kralj je stopil v avtomobil, kar
je bilo za prisotno množico znamenje za
nove manifestacije ljubezni in vdanosti naj-
višjemu vladarju. Manifestacije so se ponav-
ljale na vsej poti, kjer je vozil avtomobil
Nj. Velikantstva.

Govor Nj. Vel. kralja

Skopje, 27. maja. Po končanem mimo-
hodu se je vršil v Oficirskem domu slavnost-
ni banket. Kakih 250 oseb so bili go-
sti Nj. Vel. kralja. Ob 13. so že bili zbra-
ni vsi gosti. Točno ob udarcu ure se je
v dvorani pojavil Nj. Vel. kralj v spre-
stvu predsednika vlade Nikole Uzunovi-
ća, predsednika senata dr. Tomašića,
predsednika Narodne skupščine dr. Ku-
manudja, ministrov Šumenkovića, Maksi-
movića, Skuljića in Milovanovića, patri-
jarha Varnave, skopeljskega mitropolita
Josifa, tuzlanskega episkopa Nektarija in
ohridskega episkopa dr. Nikolaja. Godba
je zaigrala državno himno, vsi prisotni
pa so pozdravili Nj. Vel. kralja z burni-
mi klici »Živio!«

Nj. Vel. kralj je zavzel svoje mesto
sredi omlaz. Na njegovi desni je zavzel
mesto patrijarh Varnava, na njegovi le-
vici predsednik vlade Nikola Uzunović.
Na levi in desni so se razvrstili pred-
sednik senata dr. Tomašić, predsednik
Narodne skupščine dr. Kumanud, mi-
nistri Boža Maksimović, Ilija Šumenković,
dr. Stjepan Skuljić, general Milovanović,
skopeljski mitropolit Josif, ohridski epi-
skop dr. Nikolaj, tuzlanski episkop Nek-
tarij, predsednik skopeljske občine ugled-
ni nacionalisti in kulturni delavci na na-
šem jugu, ugledni meščani iz Skoplja in
drugih krajev vardarske banovine, gene-
rali in oficirji. Pri drugi mizi je sedel na
častnem mestu armijski general Milan
Nedić. Vse čase obeda je igrala vojaška
godba. Na programu so bile predvsem
pesmi Južne Srbije. Med prisotnimi je
bil tudi upokojeni general Miloš Vasić,
bivši poveljnik 3. armije.

Sredi obeda je predsednik skopeljske
občine Mihajlović pozdravil Nj. Vel. kra-
lja v imenu Južne Srbije in Skoplja.
Njegov govor so prisotni sprejeli z na-
vdušenimi klici kralju, kraljevskemu do-
mu in Jugoslaviji.

Nato je povzel besedo Nj. Vel. kralj
Aleksander in imel v največji tišini
in ob ogromni pozornosti prisotnih tale
zgodovinski govor:

Bojevnika grobnica, ki so jo danes
posvetili najvišji zastopniki svete cer-
kve ob toplih molitvah nas vseh, izpo-
polnjuje tisto vrsto zadušnih in spome-
nikov, ki dokazuje naš vekovni obstoj
v teh krajih ter našo ljubezen in po-
žrtvovanost za to našo zemljo. V sijaj-
nem vencu veličastnih hramov, s kate-
rim so naši stari carji in kralji orisali
svoje vladanje, stopa sedaj tudi ta dom
Gospodov, skromen po zunanosti, a
velikanski po pomenu, ki beleži konec
stoletne dobe trpljenja pod tujcem. Duh
sv. Save, tradicija kraljevića Marka in
mučeništvo kosovskih junakov so dali
moči našemu narodu cela stoletja brez-
pravnosti in zatiranja, da se je ohranil
živ in močan na teh starodavnih tleh
velikega Nemanje in Dušana Silnega.
Varujoč svoje srbsko ime in svojo srbs-
ko zemljo je naš narod s krvavimi ra-
nami na svojem narodnem telesu nosil
v srcu svoje stare narodne vladarje in
v duši gojil nado, potrpežljivo in ne-
omajno vero, da se bo njegov čas zo-
pet vrnil. In Bog se je usmilil, za trp-
ljenjem je zasijala zarja svobode. Prvič
l. 1912, nato po končno l. 1918 je Južna
Srbija doživela osvobodjenje in vstaje-
nje s tistimi zgodovinskimi in svetlimi
dnevi, katerih vzvišenega razburjenja
in neprispodobljive lepote so nam vsem
živo v spominu. Osvobodeno Skopje,
kamor sem l. 1912 prišel kot poveljnik

I. armije, je slika, ki se nikoli ne po-
zabi. (Burno ploskanje in enodušno
navdušeno vzklikanje: Tako je! Živel
kralj!) Skopje, še enkrat, to pot za
zmerom rešeno in osvobodeno od ne-
prijetelja, kamor sem prišel po solun-
ski ofenzivi l. 1918 kot vrhovni povelj-
nik — to Skopje je pomenilo neraz-
družljivo zvezanost Morave in Vardar-
ja. (Ponovno dolgočasno in burno vzkl-
kanje: Živel kralj!). Ta svečani trenu-
tek, ki se pripeti enkrat v sto letih in
s katerim se more meriti samo carsko
kronanje Dušana Silnega, ki se je tod
vršilo pred še ne 600 leti, je naložil
nam vsem, da ne pozabimo svetih žr-
tev, ki so padle za svobodo teh krajev.
(Burno dolgočasno vzklikanje kralju).
Izpolnitev te dolžnosti do žrtev je do-
bila danes svoj vidni in pobožni izraz,
postavljen jim je dostojen spomenik, ki
je postal cerkvena in nacionalna sveti-
nja, hliša mrtvih in hram Boga živega,
izraz hvalečnosti in znamenje slave. Ta
spomenik bo govoril sam globoko, kako
draga in dragocena je svoboda, koliko
trpljenja in gorja so prestali mnogošte-
vilni rodovi od Kosovega do Kajmak-
čalana. Z žrtvami, pokopanimi v sebi,

Hrvatski kmeti za politiko JNS

**Veličastno zborovanje JNS v Slavonskem Brodu —
Minister Demetrović o novi vsedržavni politiki**

Slavonski Brod, 27. maja. 6. Danes se
je vršilo veličastno zborovanje JNS, ki
se ga je udeležilo okoli 5000 kmetov iz
okolice in mnogo meščanov. Na zborova-
nje so tudi prišli ministri za trgovino in
industrijo Juraj Demetrović, senatorji
Toma Kovačević, prota Matija Popović,
dr. Oton Gavrilović, Lazar Aničić, dr.
Ljudevit Auer, narodni poslanci Stjepan
Brkić, Milan Cuković, dr. Mirko Došen in
podpredsednik Narodne skupščine Karel
Kovačević.

Zborovanju je predsedoval senator To-
ma Kovačević, ki je dal najprej be-
sedo ministru za trgovino in industrijo
Juriju Demetroviću. Minister je v
svojem govoru med drugim izjavil:

Povsod po naši državi se vrše shodi
JNS, na katere se poziva narod, ki se od-
ziva glede na to, v kolikor je izvedena
organizacija. Izreden uspeh tega dana-
šnjega zborovanja najbolje dokazuje, da
je narod v Slavoniji pravilno razumel na-
men nove politike, ki ji je dal podlago
Nj. Vel. kralj s svojim manifestom od
6. januarja 1929. V tej politiki je narod
spregledal in se ovestil pred strankar-
skimi borbami, ki so ga vodile v pro-
past. Prej se je govorilo, da se naša dr-
žava nahaja pred razpadom, ko pa so vi-
deli naš napredek in naše zedinjenje po
6. januarju, se je misljenje izpremenilo.
Tuji plačanci, ki so hoteli dokazati ne-
možnost obstoja naše države, so pričeli
pošiljati k nam bombe in pekanske stro-
je, da bi dokazali, da naša država ne mo-
re obstati in da bi izzvali nezaupanje in
nesoglo med narodom ter tako škodovali
naši skupni državi. Med tem so vsi nji-
hovi upi propadli, ker je narod danes ze-
dinjen. Narod čuti, da prihaja nov čas in
da leži samo v našem edinstvu pod vo-
dstvom modrega voditelja nova boljša bo-

bo ta spomenik simbol one nevidne
spona, ki za večne čase veže nemanj-
ško Srbijo s Srbijo Karagiorgevičev in
vso Jugoslavijo.

Besede Nj. Vel. kralja so prisotni poslu-
šali stoji in v največji tišini. Na več kra-
jih so navdušeno aklamirali posameznim
odstavkom in pritrjevali kraljevim izjavam.
Po končanem govoru je manifestacija traja-
la še dalje časa.

Ob 2. in pol se je Nj. Vel. kralj dvignil,
godba je vnovič zaigrala državno himno.
Kralj se je ljubeznivo poslovil od prisot-
nih in med ovacijami zapustil dvorano.

Priznanje Mandžurije

Zeneva, 27. maja. AA. Srednje-ameriška
republika San Salvador je priznala novo
mandžursko državo. Kakor znano, je San
Salvador članica Društva narodov. S prizna-
njem Mandžukua je San Salvador kršila
eklep Društva narodov, ki je za vse nje-
gove članice obvezen. S tem je torej postavlje-
no vprašanje nadaljnega odnosa San Sal-
vadorja do Društva narodov. Vsekakor je
to politični uspeh Japonske v škodo Zedi-
njenih držav, ki imajo v Srednji Ameriki
zaradi Panameškega prekopa svoje velike
interese.

Nov polet okoli sveta

Pariz, 27. maja. AA. Davi sta letalca Co-
dres in Rossi krenila na svoj svetovno-re-
kordni polet. Letala letita z letalom »Jo-
seph Lebricx. Njun prejšnji rekord v pre-
močnem poletu brez postanka znaša 9103
km. Poletela sta z letališča v Le Bourgetu.
Verjetno je, da poletita najprej do New
Yorka in nadalje pot naprej v San Die-
go v Kalifornijo. Smer svojega poleta bo
sta uravnavala po vremenskih razmerah.
Na letališče sta Codres in Rossi prislo-
da že ob 3.15. Pregledala sta letalo in n-
džirala osebno vse priprave za polet. Na rju-
nem veleletalu je 7800 litrov bencina in 3000
litrov olja za mažo. S seboj sta vzela tudi
večjo količino hrane in toplega oblačila za
primer, da bi morala pristati v mrzlih kra-
jih.

Odletišče je bilo zanj posebej priprav-
ljeno. Dolgo je 1.8 km. Letalo se je dvignilo
ob 5.15 v najlepšem redu. Letalo je kreni-
lo proti Havri in je bilo ob 6.55 nad Cher-
bourgom. — Radijska postaja na letalu bo
delala čez dan na valu 600 m, ponoči na na
valu 900 m. Znak te postaje je FALCC

Stavkarski izgredi v Ameriki

Mineapolis, 27. maja. AA. Stavka avtobus-
nih sprevodnikov je končana. Izračunali so,
da je napravila izgube pri zaslužku za več
kot milijon dolarjev.

Teledo, 27. maja. AA. Dosedanja bilanca
nemirov izkazuje 2 mrtva, okoli 200 ranje-
nih in 100 aretacij. Izmed 103 toledskih de-
lavskih sindikatov se jih je 51 izreklo za
splošno stavko od 1. junija dalje.

Pred veseljem dogodkom na italijanskem dvoru

Rim, 27. maja. AA. Na včerajš. seji pa-
rlamenta je predsednik sporočil, da ga je
upravnik dvora obvestil o tem, da bo so-
proga italijanskega prestolonaslednika po-
rodila v 4 mesecih. Ta vest je med po-
slanci izzvala navdušene manifestacije.

Prihod Nj. Vel. kralja

Točno ob 9.10 so topovski streli nazna-
nili prihod dvornega vlaka. Godba je za-
svirala državno himno, častna četa pa je
izkazala pozdrav. Dvorni vlak je obstal
med viharimi pozdravi tisočev množice
na skopeljski postaji.

Prvi je izstopil Nj. Vel. kralj Aleksander.
Vedrega obraza je pristopil k armiskemu
poveljniku generalu Nediću, ki mu je po-
dal raport. Kralj je pozdravil prisotne, se-
gel jim v roke in pregledal častno četo.
Na njegov pozdrav »Pomozi Bog, junaci!«
je četa grotno odgovorila »Bog ti po-
mogoči!«.

Pri izhodu s postaje je predsednik sko-
peljske občine Mihajlović po starem slo-
vanskem običaju ponudil Nj. Vel. kralju
solj in kruha s kratkim nagovorom, v ka-
terem je naglašal čast, ki je zadela njega
in vse Skopje z visokim obiskom Nj. Vel.
kralja je ljubeznivo sprejel simbole slovan-

skega gostoljubja z besedami: »Sprejemim in
hvala!« Ves ta čas so se nenehoma vrstile
navdušene ovacije in manifestacije množic
ljubljenemu vladarju, s trdnjave Gazi Babe,
ki se dviga nad vojaškim pokopališčem in
Hramom slave pa so grmeli v pozdrav to-
povi.

Mladina in deca, ki je stala v prvih vr-
stah, je mahala z zastavicami in metala
cvetje. Te manifestacije so se neprestano
ponavljale na vsej poti, kjer so vozili avto-
mobili Nj. Vel. kralja in spremstva.

V prvem avtomobilu se je vozil maršal
dvora general Dimitrijević z dežurnim ad-
jutantom. Sledil je avtomobil Nj. Vel. kra-
lja, ki ga je spremljal predsednik vlade
Nikola Uzunović. Nato so prišli avtomobili
poveljnika 3. armade generala Nedića, bana
vardarske banovine Aleksa Stanišića in
predsednika skopeljske občine.

Pred hramom slave

Že ob 5. jutraj so se začele zbirati okrog
vojaškega pokopališča in Hrama slave ve-
like množice. Ob 6. jutraj že ni bilo več
praznega mesta. V sam hram, ki je razme-
roma majhen, je prišlo samo kakih 120 za-
stopnikov meščanstva, tisoči in tisoči pa
so se morali zadovoljiti z mesti okrog hra-
ma in pokopališča.

Ob 6. jutraj se je pričel obred jutrenja.
Opravil ga je prota Babić ob asistenci dveh
duhovnikov. Med cerkvenim obredom je
prišel v Hram slave patrijarh Varnava v
spremstvu skopeljskega episkopa Josifa
ter episkopov dr. Nikolaja in Nektarija.

Po končanem jutrenju je patrijarh Var-
nava v spremstvu skopeljskega mitropolita,
episkopov in 15 duhovnikov posvetil
Hram slave. Po končanem obredu je pa-
trijarh daroval prvo liturgijo ob veliki asi-
stenci. Okrog 7. je prišel v Hram slave
armijski poveljnik general Nedić, ob 8. pa
ministri Maksimović, Skuljić in Šumenković,
delegaciji senata in Narodne skupščine, mi-
nister vojske general Milovanović s pre-
dstavniki banovine, meščanstva in delegati
korporacij iz vse države.

Med liturgijo in sicer točno ob 9.10, so
vojaške trobente in topovski streli nazna-
nili, da prihaja Nj. Vel. kralj. Trobentači
so zatrobili »Mirno!«, vojaška godba pa je
zaigrala državno himno. Manifestacije ti-
sočev množic se niso hotele početi.
Pred Hramom slave so pričakovali kralja
patrijarh Varnava z duhovniki, ministri,
generali, zastopniki senata in Narodne skup-
ščine ter razne deputacije.

Kraljev avtomobil se je ustavil tik pred
Hramom slave. Kralj je pozdravil prisotne
in odzdravil na pozdrave navdušenih
množic. Nato je stopil v hram in prisostvo-
val službi božji do konca. Služba božja je
trajala še kak h 10 minut, nakar je Nj. Vel.
kralj v spremstvu prisotnih odšel pred
hram, da se pokloni tisočim padlim junak-
ov. Tedaj se je pred hramom začela spo-
minska svečanost za padle junake. S trdn-
njave so vnovič odmevali topovski streli,
toda to pot ne v pozdrav vladarju velike
in močne Jugoslavije, temveč v zadnji vo-
jaški pozdrav tistim tisočim in tisočim ju-
nakov, ki so žrtvovali svoja mlada življen-
ja, da s svojimi kostmi in s svojo krvjo
zgrade temelje sedanji veliki in čimdalje
močnejši Jugoslaviji.

Patrijarhov govor

Med svečanostjo v spomin 3200 junakov,
katerih kosti so pred dnevi prenesli v kri-
sto Hrama slave, kjer gleda nanje Jadrnska
slika velikega kralja Petra I. Velikega
Osvoboditelja, je imel patrijarh Varnava
govor, v katerem je izrazil svoje veselje
da prisostvuje svečanosti Nj. Vel. kralja, in
prosil boga, naj bi mu dal moči in dolgo
življenje, da bi lahko dokončal svoje ve-
like naloge. Omladina bo vedno priprav-
na žrtvovati se za kralja in za domovino.
Po patrijarhovem govoru so kapelo
osvetlili še katoliški duhovnik in muš-

Počastitev padlih junakov

Po končanih obredih je povzel besedo
armijski general Nedić, ki je dejal:

Vaše Velikantstvo! Iz našega naroda, ki
je velik, ki je vse narodne ideale svojega
kralja, svobodo in edinstvo, cenil nad vse
in je bil zaradi tega v preteklosti razpet
na križu ter je šel počiv v smrt, je vzniklo
pokolenje, zgodovinsko pokolenje, »pokole-
nje za pesem ustvarjenost.«

L. 1912. je to pokolenje stopilo v krvavo
svetovno volno pod vodstvom Vašega vzvi-
šenega in nepozabnega roditelja kralja Pe-
tra I. Velikega Osvoboditelja. (Viharni
vzkliki: Slava mu!)

Od l. 1912 do 1918 to pokolenje ni odlo-
žilo meča vse dotle, dokler ni junško
prelilo svoje uporniške krvi po vsem svetu
v slavo Jugoslavije. To zgodovinsko po-
kolenje je s svojimi življenji izpremenilo zem-
ljevid Balkana in Evrope.

Vsa naša velika domovina upira danes
svoje oči v ta Hram slave, kjer počiva 3200
junakov našega naroda iz vseh strani naše
domovine in vseh verolpovedi. Čeprav so
mrtvi, vendar pozdravljajo danes Vaše Ve-
ličantstvo, pozdravljajo Vas, svojega slav-
nega voditelja in svojega vojnega tovariša,
s katerim so odšli v vojno vihar, da dele z
njim vse dobro in zlo.

Ti junaki pravijo: Mi smo tu, na dnu Ju-
goslavije začeli in dogradili kraljevino Ju-
goslavijo. Zato hočemo ostati tu za vse
čase kot priče velike pravice in teženj ve-
likega naroda.

Kjer stoji ta hram, so tisti, ki so iz mrtvi
svolnih prednikov hramu pobodo za nove
žrtve. V tem hramu leži cela armada, cela
vojaška grobov, ki bo ostala na volni straži.
Vsaj naj čujejo opomin teh divnih junakov.
Ta hram naj bo opomin vsem, ki pridejo
za nami vsi naši omladini, da krene po
potih naših slavnih prednikov.

General Nedić se je na koncu zahvalil
Nj. Vel. kralju za podporo in vsem ostalim
ter končal svoj govor z besedami:

Naše spoštovanje in naša hvala naj bo
spominu blagopokojnega kralja Petra I.
Velikega Osvoboditelja in spominu vseh tu
padlih junakov. Prosimo Gospoda za pokoj
njihovih duš. Slava jim, slava jim, amen!

Nato je neki dijak recitiral Santečev pe-
sem »Kumanovo«, dijak filozofije Cvetko
Kostić pa je obnovil prisego zvestobe mrt-
vim junakom in Nj. Vel. kralju Aleksandru.

Revija vojske

Skopje, 27. maja. Nj. Vel. kralj je po kon-
čani spominski slavnosti na pokopališču in
pred Hramom slave odšel na Trg kralja
Petra, kjer je prisostvoval mimohodu čet.
Sredi trga je bila postavljena tribuna, okra-
šena z zelenjem in z državnimi zastavami.

Lep shod JNS v Velenju

Kmetje in delavci manifestirajo za vsedrjavno JNS
Kdor upa v povratek starih zmed, se kruto vara

Velenje, 27. maja. Saleška dolina je imela danes svoj veliki dan, ko je jasno pokazala, da je narod spoznal, da je njegova bodočnost le v vrstah JNS. Ves trg je kazal praznično lice. Že na postaji je pričakovala goste nad peštolaglavno množico in gasilci v krojih. Ne le rudarji, temveč tudi kmetje iz bližnjih občin so prišli na okrašenih vozovih, tako iz St. Andreja, Smartna in drugih krajev. Niso se ustrašili vremena, ko je šlo za to, da javno pokažejo svoje odločno jugoslovensko prepričanje. Dve godbi, nadarska iz Velenja in vrli šentandriški tamburaši, sta dali manifestaciji še posebno svečano razpoloženje. Brez lažnih obljub in cirkuške reklame se je zbralo na zborovališču nad 1500 vrlih somišljenikov, ki so kljub dežju vzdržali nad dve uri in pol, da so žuli poročila svojih predstavnikov o doseženih uspehih in jim dali pobudo ter emercence za nadaljnje delo.

Zborovanje je otvoril in pozdravil goste agilni predsednik slovenjgriškega sreskega odbora JNS g. Sentjura. Naglašal je udarno moč jugoslovenske nacionalne ideje, ki je prodrla že v zadnje hribovsko vas, in predlagal za predsednika zborovanja preizkušene narodnega borca, soštanjskega župana dr. Mažerja, ki je predvsem pozdravil goste, ministra n. r. dr. Kramerja, narodnega poslanca in bivšega ministra dr. Vošnjaka, narodna poslanca Gajška in Prekorška, odposlanca ministra Demetrotoviča inž. Domanjka ter prečitali nato četiste in pozdrave zadržanih narodnih predstavnikov, ministrov dr. Novaka, dr. Srkulja, dr. Andjeliničiča, Kraljiča, bana dr. Marušiča, mariborskega župana dr. Lipolda in drugih.

Z živahnim odobravanjem so zborovalci sprejeli predlog, da se odposlaja pozdravni brzojavki Nj. Vel. kralju ter predsedniku vlade Nikoli Uzunoviču.

Prvi je govoril inž. Domanjko, ki je pozdravil zborovalce v imenu zagrebške 15.000 moč broječe organizacije JNS, tistega Zagreba, iz katerega je izšla jugoslovenska ideja, ki temelji na delu. Panktaške sile so danes premagane (Živahno odobravanje). Vsi moramo delati v složnosti etanov, v epistoli, ne pa osebno korist posameznikov. Dotakniti se razdornega dela narodnih izdajalcev, je poudarjal, da se morajo sicer ubiti ljudje, nikoli pa ideje. (Živahno odobravanje).

Drugi je govoril domači narodni poslanec dr. Bozomil Vošnjak, ki je naglašal uspeh JNS, da bo velenjski rudnik že v treh mesecih po dovršeni montaži in adaptaciji prižgal luč po vsej banovini. Naglašal je važnost in nužnost ureditve cen za najnujnejše življenjske potrebščine, kar je že minister Demetrotovič obljubil izpeljati v najkrajšem času. Poudarjal je nadalje potrebo zgraditve ceste, ki bo vezala Saleško dolino s Koroško preko Savodnje, ker se bo le tako mogel razviti tujski promet. Vse to pa more izvršiti le enotna močna stranka v avtoritativni državi, ki jo hočejo kralj, država ter ves narod in ki bo pravična kmetu ter delavstvu.

Basode poslanca dr. Vošnjaka so sprejeli zborovalci z dolgotrajnim in živahnim odobravanjem.

Za njim je porcel besedo minister in narodni poslanec dr. Albert Kramar, ki je med stalnim odobravanjem izjavil: Ponosen sem, da sem sin onega črnega kraja Trbovelj, ki ve, kaj je trud za kruh, onih Trbovelj, kjer je beda morda še večja kakor tukaj. Trije šihli na teden, torej le 12 na mesec, drži kljub vsemu prizadevanju vseh nas komaj našega rudarja med grohom in življenjem. Če ne bi bilo JNS, bi se davno že tudi velenjski rudnik zaprl. Naša stranka pa je zagotovila rudarjem in njihovim družinam še vendarle zadnjo skorku kruha. Da smo to dosegli, se je treba zahvaliti in veliki stranki, kakršna je JNS. Vsi ste videli, da smo prav malo dosegli, dokler smo se klali med seboj v raznih strankah. Naša stranka nosi vso državno moč, toda tudi vse odgovornost. Če bi šla borba na nož naprej, bi že davno tudi mi delili ugodno naših bratov na zapadi, onkraj meje, ki se boga ne smejo moliti javno v našem jeziku. Danes postaja naša država vse jače, ker je edina in ki je pod vodstvom Nj. Vel. kralja največji pobornik miru. Nekdanja proslula balkanska emonidnica je postala po balkanskem paktu pravi tvorec miru. Naš cilj sta delo in mir. (Živahno odobravanje.) Zato tudi ne poznamo več liberalcev, no klerikalcev in tudi ne socialistov, temveč le delavoljne poštene ljudi, ki si podajajo roke za splošni blagor. V vseh občinah po vsej državi ima naša stranka svoja zborovanja. Kakor ima kralj oboroženo armado za znanje sovražnikov, tako je JNS mirovna armada, ki čuva mir in brateko ljubezen znotraj države. — Prohajajoč na gospodarska vprašanja je naglašal minister dr. Kramar zlasti veliko važnost novih trgovinskih pogodb, ki bodo prinesle znatno olajšanje našemu gospodarstvu. S povzdignjenim glasom je zaklical: Tisti, ki pravijo, da se da v 24. urah vse zboljšati, so krivi preroki. Če jih vprašate, kako se bo to doseglo, molčijo. Naša JNS pa je poštena in ne dela nemogočih stvari ter ne obljublja čudežev. Eno je pribito: čim več nas bo v stranki, tem več bomo dosegli. (Živahno dolgotrajno odobravanje.) Mi smo edina vsedrjavna stranka v državi, proti kateri se ne da delati. Kdor upa, da se bodo zopet vrnila stara zmeda, se kruto vara. Mi dajemo spoštovanje vsem narodnim svetiljam in je podel lažnih tisti, kdor trdi, da je slovenstvo ogroženo. Katoliška vera uživa poleg drugih veroizpovedi takšno zaščito, kakor le v redko kateri državi, da ne govorimo n. pr. o dogodkih v Italiji. Nj. Vel. kralj je globoko veren in so katoliške svečanosti ter katoliške katedrale eredi Beograda najzgovornejša priča verne svobode katoličanov v naši državi. JNS zahteva le eno, spoštovanje naše jugoslovenske skupnosti, ter najtopleje pozdravlja tako vsakogar, ki gre z dobro voljo za njo, pri čemer zagotavlja, da ne bo nikdar izdala svojih prijateljev.

Govorj. ministar dr. Kramerja je sledilo dolgotrajno burno odobravanje in živahni vzkliki JNS in njenim voditeljem.

Narodni poslanec Karel Gajšek je nato poudarjal potrebo sloge, ker bo naš narod, ki je prišel po svoji zemljenosti leži med najhujše sovražnike, drugarje na križ pribiti. V letem amielu je govoril tudi bivši po-

slanec Drolenik, ki je obšodova silen razmah JNS do zadnje goreke vasi.

Narodni poslanec Ivan Prekoršek je govoril o nujni potrebi novelizacije invalidskega zakona ter je obljubil, da bo napel vse sile, da bodo prejemali rudarji redno izplačilo svojih krvavo zasluženih mezd. Govorec o kmetijski zaščiti je obšodil prevseke obrasti razen denarnih in tudi zadržanih zavodov. Končno je poudarjal, da nima nihče privilegija za zabavljanje čez državo, ki bo zlomila vse, kdor ne bo hodil po njenih potih.

Nato so prečitali in priporočili resolucije, ki izražajo želje prebivalstva, velenjski župan g. Martin Lempl, g. Novak za obrtnike in g. Bače za delavce.

Po sprejeti resoluciji je predsednik dr. Mayer zaključil veličastno zborovanje s pozivom k vztrajnemu in složenemu delu.

Shod v Slovenjgradu

Popoldne ob 4. je bil shod v Slovenjgradu. Zaradi slabega vremena se je vršil v Sokolskem domu, čigar velika dvorana je bila z galerijo vred polna občinstva. Shod je otvoril predsednik sreske organizacije g. Sentjura, predsestoval pa mu je slovenjgriški župan g. dr. Bratkovič. Govorili so isti govorniki kakor na shodu v Velenju.

Občni zbor sreske organizacije JNS v Celju

Predsedstvo sreske organizacije JNS za celjskierez sklicuje redno letno skupščino za sredo 6. junija v mali dvorani Celjskega doma v Celju. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika dr. Ernesta Kalana. 2. Volitve sreskega odbora. 3. Volitve delegatov za strankin kongres. 4. Poročilo narodnega poslanca Prekorška. 5. Poročilo banskega svetnika dr. Alojzija Goritana. 6. Debat. 7. Sluščajnosti. Člani sreske organizacije so vsi predsedniki, podpredsedniki in tajniki vseh občinskih organizacij JNS v srezu, poleg njih pa tudi izvoljeni delegati občinskih organizacij po čl. 13. točka 4 statuta. Ker so bile vabljene pisмено samo občinske organizacije in ne posamezni delegati, naj vodstvo občinskih organizacij nemudoma obvesti vse delegate, da se zbora zanesljivo udeležijo. Zaradi važnosti dnevnega reda je udeležba vseh delegatov obvezna. — Dr. Ernest Kalan, predsednik.

Ob 25-letnici Sokola Ljubljana II

Sokol Ljubljana II. bo praznoval letos od 2. do 10. junija srebrni jubilej. Prvi počitki Sokola II. segajo še v leto 1907, ko se je začelo snovati za Trnovo in Krakovo telovadno društvo pod imenom Sokol II. Da je bila potrebna ustanovitve Sokola na južnozgodnji strani Ljubljane, nam dokazuje dejstvo, da je po zapiski prvega načelnika brata Jožeta Matjašiča že v letu 1907, torej pred uradnim začetkom društva telovadila v Šoli na Grabnu 118 naraščajnikov. Z ustanovitvijo občin zborom 29. marca 1. 1908. pri Steinerju pa je bil postavljen temelj sokolstvu in njegovi misli na jugu naše bele Ljubljane. Telovadnica je bila prenapolnjena, pristopali so vedno še novi člani in vse je z vneto delo pod vodstvom prvega blagopokojnega starostar brata inž. Pavla Endlicherja v procvit sokolske ideje. Glavne težkoče v prvih letih so bile pomanjkanje ustreznega prostora za telovadbo, pomanjkanje telovadnega orodja in ovire od oblastev. A s pomočjo tedanjega župana br. Ivana Hribarja je društvo premagalo tudi te ovire. Dne 1. avgusta 1. 1909. je društvo pridilo nastop, leto kasneje pa je že pristopilo k Slovenski sokolski zvezi.

Ko je bila leta 1909. ustanovljena sokolska župa Ljubljana II., je bil za prvega starostar izvoljen brat Adolf Petrin, ki je bil obenem starosta Sokola II. Kot tretji je prevzel po smrti brata Petrina mesto starostar brat Franc Kavčič, znani gostilničar na Privozu, za njim pa br. dr. Oton Fettich, ki je vodil društvo več kakor 10 let preko svetovne vojne v novo svobodno življenje v naši državi. Že v prvih letih obstoja društva zasledimo tme neumornega brata podstarostar Milka Krapeža, ki je že tedaj tesno združil svoje življenje z usodo društva. Leta 1923. je prevzel vodstvo društva br. dr. Milan Šubič, ki ga je vodil v letih najhujše krize v materinam pogledu krepko navzgor v ozdravljenje. Kmalu po vojni je društvo kupilo svoje letno telovadnico na Prulah, ga lepo uredilo in je danes skoro docela odplačano. Letošnjo pomlad pa je društvo dobilo v dar od mestne občine ljubljanske staro konjarnico v Trnovem, ki jo bo društvo izkušalo, ko bodo dane finančne možnosti, popolnoma preurediti. Upajmo, da bo iz nje zrasel do 30-letnega jubileja ponosen Sokolski dom.

Sokol II. se za svoj praznik temeljito pripravlja. Zlasti telovadnica hote pokazati sadove trdega sokolskega dela na jubilejni telovadni akademiji na javnem nastopu 10. junija. Opozorjamo na ta jubilej vsa bratska društva in cenjeno občinstvo, ki naj v slavnostnih dneh pokaže s številnim obiskom, da cenijo delo, ki ga vrši Sokol II. na južnozgodnji strani naše bele Ljubljane.

Delavski koncertni večer

Ljubljana, 27. maja. Delavski prosvetni društvi »Svoboda« in »Zarja« sta v soboto priredili v dvorani Delavske zbornice svoj zadnji prosvetni večer te sezone, ki je bil zlasti od strani delavskega občinstva deležen prav lepega obiska. Delavska godba »Zarja« je pod vodstvom kapelnika Cerarja zaigrala tri lepe skladbe, tamburaški orkester Zveze živileških delavcev pa je pod vodstvom istega dirigenta izvedel cel majhen koncertni program. Izvajalci, zlasti njihov vodja, so bili od strani poslušalcev deležni prav toplega priznanja. Nekaj posebnega za delavske prosvetne večere je bil nastop pevskega zbora šentjakobške dekliške šole pod vodstvom učiteljice ga. Rudolfove. Male pevke so žele prav mnogo odobravanja zlasti za Druzevjevo »Barčico« in za koroško narodno »Pastirc«.

Oktet ljubljanskega Zvona je pod vodstvom g. Matulja in ob spremljavi g. Kovača s kromatično harmoniko zapel osem pesmi, izmed katerih je užgala zlasti »Trnovska farac«. V obče so bili pevci deležni prav burnega odobravanja, tako da so morali še nekaj pesmi dodati.

Violinsko-klavirski trio je zaigral še novo skladbo neizbrnega delavskega skladatelja Škorpika »Bilo je nekoč«. Ker je izostalo napovedano predavanje Angela Cerkevika in je samo neki član Svobode prav lepo deklariral Seliškarjevo »Zemljot«, je bil ta zadnji delavski prosvetni večer prav za prav lepo ubran delavski koncert ter je pri občinstvu tudi zaslužen dosegel najlepši uspeh.

Posvetovanja o načrtu zakona za mestne občine

Ljubljana, 27. maja. Te dni se mudi v Ljubljani podpredsednik Zveze mestnih in podeželskih občinskih namestencev Jugoslavije g. Slobodan Vidaković iz Beograda. G. Vidaković je oddeljen funkcionar beogradske mestne občine, katero zastopa tudi v Zvezi jugoslovenskih mest ter je obenem član beogradske Akademije znanosti. V Ljubljani je prisel v zvezi z živahnim gibanjem mestnih in podeželskih občinskih namestencev glede na novi zakon o mestnih občinah, ki pride prve dni junija pred skupščino. Ta zakon, ki spada brez dvoma med našo najvažnejšo upravno zakonodajo, v živo zadeva interese občinskega nameštenstva kakor tudi občin samih. Občinam jemlje osnutek novega zakona preneseni delokrog, občinske uslužbenke pa izenčuje glede na prejemke z državnimi, razen tega pa ukina njihovo stalnost in jim jemlje pridobljene pravice. Po osnutku bo najnujnejša uredba finančnega ministertva na osnovi § 64 finančnega zakona za leto 1934—1935 uzakonjena, a čimer bodo velikemu delu občinskega uslužbenstva okrajnjeni prejemki. Zato so strokovne organizacije občinskih uslužbencev pričele živahno akcijo za omiljenje teh zakonskih določb. V zadnjih štirinajstih dneh je naša Zveza organizacij mestnih uslužbencev priredila več zborovanj, po svojem predsedniku magistratnem direktorju Jantičanju pa je zainteresirala za vprašanje tudi vse prizadete činitele, tako Zvezo mestnih in vsajših namestencev Jugoslavije ter lokalne mestne organizacije v Celju, Ptuju, Mariboru, Zagrebu in Beogradu.

V zvezi s to akcijo je prisel zdaj podpredsednik Zveze mestnih in podeželskih občinskih namestencev Vidaković v Ljubljano ter takoj stopil v stik s predsednikom Zveze organizacij občinskih namestencev prof. dr. Moletom in tajnikom Pelanom. — Sredi se je na magistratu vršila konferenca, na kateri je g. Vidaković obrazložil položaj občinskega nameštenstva z ozirom na osnutek novega zakona. Obširno je poročal o razmerah, v katerih živi nameštenstvo v Beogradu, Zagrebu in drugod ter naglasil nujno potrebo organiziranega nastopa občinskih namestencev, še preden se prične junijsko zasедanje parlamenta. Naše etanovske organizacije bodo poslate v Beograd posebno delegacijo. Sprejela je bila tudi resolucije, ki zahteva, da se občinskim namestencem prejemki ne znižujejo in da se jim ne jemljejo pravice, zajamčene po pragmatiki. V enakem amielu bodo nastopile strokovne organizacije namestencev vseh mest.

Odličnega gosta iz Beograda in njegovo go. soproggo so etanovski tovariši v Ljubljani prav lepo sprejeli in m razkazali znamenitosti mesta. G. Vidaković si je ogledal tudi okrevališče za mestne oslubenke v Kamni gorici in se je o tej uslovni prav pohvalno izrazil. Prav tako je pohvalil vzorno stanje strokovnih organizacij občinskih namestencev v Sloveniji. Danes je g. Vidaković imel posebno konferenco še z županom dr. Pucem.

Zborovanje predstavnikov elektrotehnične obrti iz dravske banovine

Ljubljana, 27. maja.

Danes popoldne so v magistratni dvorani v Ljubljani zborovali predstavniki elektrotehnične obrti iz dravske banovine. Letna skupščina Združenja elektrotehničnih obrti dravske banovine, v katerem so včlanjene vse elektrarne in vsi elektrotehnični obrtniki naše banovine, je pokazala krepko delavnost tega obrtnega združenja. Navzočni so bili tudi zastopniki Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, mestnega načelstva v Ljubljani in okrožnih odborov.

Predsednik g. Poljšak, ki je vodil zborovanje, je poročal o uspehih in delu združenja predvsem za novelizacijo obrtne zakonodaje in v zaščito obrtniškega stanu. Za osek elektrarn je poročal delegat mestne elektrarne ljubljanske g. inž. Josih. Prav ta osek beleži znatne uspehe s posredovanjem, da se je črtala davčna postavka na vodne sile in da se prepreči čezmerno obdavčevanje elektrarne energije, kar je neobhodno za razvoj in za ljudsko okoriščenje z največješjo in najpraktičnejšo tehniško pridobitvijo. G. Havilek je govoril za osek elektrotehnikov in elektroinstalaterjev, ki živijo v hudih delovnih razmerah. Na njegova izvajanja je zastopnik g. župana obljubil posredovati zahteve in želje pri mestnem načelstvu. Zastopnik Zbornice za TOI je pohvalno poročal o delu združenja za izobrazbo naraščajo, ki ga vrši s specialnim tečajem in v lastni reviji »Elektrotehniški vestnik«. G. inž. Gros, delegat Majkčeve elektrarne iz Kranja, je posebej v debato o okrožnih odborih in strokovno razčistil vprašanje, na podlagi česar združenje kot banovinska institucija ne more brez vsega priznati vstopa v ta okrožni odbor, četudi mu želi največjih uspehov v blagor obrtništva.

Zbor je pokazal kljub temu, da imajo člani delno različne interese, trezno skupnost onih, ki etavno vodijo tehniško stran elektrifikacije naše zemlje in ki so poliklani, da bude nad vsemi vprašanji razvijajočega se električnega gospodarstva.

Vsak naročnik „JUTRA“ — je zavarovan — za 10.000 Din!

Mussolini o gospodarskem položaju Italije

Kljub raznim ukrepom ni ravnotežja v državnem gospodarstvu — Predvojno blagostanje se ne bo vrnilo

Rim, 27. maja. AA. Predsednik vlade Mussolini je imel v parlamentu velik govor o gospodarski politiki Italije. Predvsem je izjavil, da želi predložiti zbornici sliko celotnega gospodarskega in finančnega življenja italijanskega naroda, in navedel važnejše gospodarske in finančne ukrepe, ki jih je vlada izdala v zadnjem času. Dodal je, da so ti ukrepi v medsebojni zvezi. Omenil je predvsem izdajo novih državnih bonov v januarju, konverzijo in konsolidacijo državnih obveznic v februarju in ukrepe o prilagoditvi cen in stanovanjskih najemnin sedanjim razmeram, ki jih je vlada izdala v aprilu.

Kritiko proti konverziji je Mussolini zavrnil s tem, da so pogoji sedanje konverzije istovestni s pogoji znane konverzije iz 1. 1906 za ministrovanja Luigija Luzzattija. Vlada nikoli ni mislila na to, da izda državne obveznice na ime, ker bi bilo to v nasprotju s bistvom državnih obveznic. Prav tako noče vlada uvesti pristojbin na obrbne kupone. Vlada tudi ne bo najela posojila za plačilo prihodnjega kupona.

Mussolini je nato obširno govoril o znižanju plač, ki je bilo potrebno zaradi znižanja cen. Cene proučujejo gospodarski strokovnjaki splošne državne statistike. Indeks trgovine na veliko je znašal 1. 1926 591, 1. 1934 pa 275. V trgovini na drobno je v istem razdobju padel od 647 na 387. Predsednik vlade je mnenja, da morajo biti plače v sorazmerju s cenami. V nasprotnem primeru bi bile nekatere skupne državljane v prednosti pred drugimi. Mussolini je nato primerjal gmošno stanje državnih uradnikov pred vojno in po njej. Fašizem je za uradništvo mnogo storil. Uradniške plače so znižali v vseh državah in v Italiji niso bili izvetni niti najvišji uradniki. Zbornica na tu Mussolinija viharno pozdravila in mu ploskala, ko je dejal, da vlada ne bo dotaknila invalidskih pokojnin. Uradniki s sedanjimi prejemki lahko dobro in primerno žive. Znižanje je bilo potrebno v državnem interesu in zaradi trgovinskega ravnotežja. Tudi zasebne rodbine ne morejo živeti od dolga. Bolje je pravočasno ukreniti vse potrebno, kakor kasneje izdati drakonske sklepe.

Mussolini je nato govoril o državnem proračunu v zadnjih letih. S svetovno gospodarsko stisko so se pojavili tudi proračunski primanjkljaji. Navedel je ukrepe proti primanjkljajem ter izjavil, da ravnotežja še ni. Končne rešitve v tem vprašanju ni v novih davkih. Obremenitev je dosegla vrhunec. Zato je treba znižati izdatke. Vlada bo šla po tej poti naprej.

Mussolini je nato analiziral državno bilanco, ki se od 1. 1928 razvija neugodno, kar je posledica povečanih carin, kontingentov in prepovedi uvoza. Podobne ukrepe so izdale vse države. Dodati je treba še devizne težkoče z nemogućnostjo transferja. V zvezi s tem je govoril Mussolini tudi o

japonski konkurenci. Razen tega obstoja nesoglasje med cenami na italijanskem notranjem in na svetovnem trgu. To disparitetno je treba odstraniti. Doseči je to mogoče na dva načina, z znižanjem cen za izvoz določenih italijanskih pridelkov in izdelkov ali z razvrednotenjem italijanskega denarja. Na to drugo italijanska vlada ne misli. Trgovinske in gospodarske stiske ni mogoče odstraniti z valutnimi ukrepi, n. pr. z odstranitvijo zlate podlage. Takji ukrepi zaležejo samo začasno, ne prinesejo pa trajnega izboljšanja.

Mussolini je nato govoril o uvozu. Nekateri proizvajalci kakor premog, druga goriva, volna, bombaž in železo so življenjskega pomena za Italijo. To blago je treba plačati z blagom ali zlatom. V zvezi s tem je govoril Mussolini o ugodnem stanju italijanske Narodne banke. Kritje znaša 53,6 %, za 13 točk nad zakonsko mero. Z najnujnejšimi ukrepi je italijanska valuta še bolj zaščiten. Sedanji predpisi dovoljujejo valutne posle samo za potrebe italijanskega gospodarstva in za izdatke italijanskih potnikov. Vlada je izdala ukrepe proti spekulaciji z državnimi papirji.

Predsednik vlade je nato govoril o mezdah v zvezi z izvozom in borbo proti brezposelnosti. Vlada to skušala zapolniti čim večje število delavcev. Javna dela se izvajajo na podlagi načrta iz 1. 1932. Na dnevnem redu bodo tudi nove gradnje. Ena milijarda in 200 milijonov je namenjenih elektrifikaciji železniškega omrežja. Industrija bo dobila nova vojaška naročila. Po washingtonskem sporazumu lahko Italija gradi linitiske ladje do 7000 ton. Od leta 1934 do 1940 bo izdala milijardo lir za obnovo letalskega materiala.

Nato je Mussolini govoril o železnih in o poštni službi in o drugih funkcijah, ki obremenjujejo državni proračun. Povsod se vprašujejo, ali smo prekorčili vrhunec gospodarske stiske, ali se položaj izboljšuje. Pojavljajo se nesporni znaki, da se položaj ne more več poslabšati. Ali bomo ostali pri sedanjem položaju, ali pa se bo stvar obrnila na bolje, misli Mussolini. Po Mussolinijevem mnenju ni treba računati z novo dobo blagostanja, kakršna je bila pred svetovno vojno. Človeštvo se bo moralo privaditi na tesnejši življenjski standard. Gospodarstvo še nikoli ni bilo odvisno tako od politike kakor sedaj. To se kaže posebno v vprašanju razorožitve. Po Mussolinijevem mnenju to vprašanje ni pravilno postavljeno. Narodi bodo vedno oboroženi. Zato je vprašanje sedaj likvidirano, pač pa je treba rešiti vprašanje Poasarija, srednje in vzhodne Evrope. Evropa se mora odločiti za politiko, ki ji bo dala premoč nad ostalimi celinami, ali pa se mora pomiriti s podrejenim vlogom. Evropa mora pomladiti vrste svojih državljkov, če želi vzdržati konkurencu z Ameriko in Japonsko.

Prostovoljna smrt priljubljenega mladeniča

Škofja Loka, 27. maja.

Nedaleč od Starega dvora, pilihi 200 korakov vstran od glavne ceste v Kranj, so naleteli včeraj jutraj trije delavci na obsebnica, ki ga niso spoznali. Nesrečnika so brž odvezali v upanju, da ga morda še vrnejo k življenju, kar pa se jim ni posrečilo.

Polzvedbe so kmalu dognale, da je šel v prostovoljno smrt priljubljeni Lojze C., mesarski pomočnik v Škofji Loki, star 32 let. Mladenček je moral preživljati hude notranje boje, da je storil ta obupen korak, ker je bil sicer vedno dobro razpoložen, zadnje čase je bil res razburljiv in potrt.

V petek zvečer se je še mudil med svojimi prijatelji na Spodnjem trgu in šalijo pripomnil, da ga bodo prav gotovo oni prej pospremili na pokopališče, kakor onje. Kdo bi bil slutil, kaj je fant nameraval. Pozno v noč pa se je Lojze poslovil in se odpeljal s kolecom najprej baje na Trato in odtam nazaj v Škofjo Loko do življenja. Kolo je prisklenil na neki gaber, odložil je tudi dežni plašč, ovrtnik in samovoznik. Vrv si je ovil trikrat okrog vratu.

Truplo so prapeljali včeraj popoldne v Svetje pri Medvodah, kjer so njegovi ljudje doma. Lojze je bil vnet igralec pri šahovskem klubu in tudi sicer zelo dobro došel, prijazen mladenček. Njegova smrt je zbudila mnogo pozornosti in se navajajo najrazličnejši vzroki, ki naj bi bili pogonljajev v obup. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Sin je napadel očeta s sekuro

Novo mesto, 26. maja. Bilo je 26. oktobra lani, ko se je posestnikov sin Martinčič Alojzij od Sv. Križa že zgodaj jutraj napil žganja. Fant, ki šteje 25 pomladi, je pa v pijanosti precej nasilen človek. Sicer je pijanost malo prespal, toda proti večeru, ko se je zbudil iz vinske omočice, je pričel nad domačimi znati svoje muhe. Vsi so ga mirili, zlasti njegov oče Jože, ki mu je dejal, naj bo vendar pameten in naj nikar ne povzroča nemira. Za dobro očetovo besedo pa se nasinik ni zmešal, temveč se je pogljal proti njemu celo z nožem. Starejši njegov brat Janez je takoj prihitel očetu na pomoč in brata napadalec pričel obdelovati s palico tako učinkovito, da je zbežal iz hiše. Ko so se domači od strahu nekoliko pomirili in bili že uverjeni, da je prepirla koncil, se je Alojzij polastil sekire in stekel proti kozolcu, kamor je šel po opravičkih oče. Zahrbten sinov udarec s sekuro je starčka pobil na tla. S smrtno nevarno rano so očeta pripeljali v kandi-

ske bolnišnico, kjer so ranjencu komaj rešili življenje.

Pri včerajšnji razpravi pred novomeškim okrožnim sodiščem je obtoženec Al. Martinčič v celoti priznal krvavo dejanje. Izgovarjal se je le s tem, da sta ga oče in brat vedno pretepala. Če pa je prišel domov malo vinjen, da so se nanj spravila celo ženske. Kako je prišlo do samega žalostnega dejanja, pa se, kakor je izjavil, ne spominja, ker je bil vinjen.

Sodni zdravnik, ki je obtoženca preizkušal s posebnim ozrom na njegovo duševno stanje, je podal mnenje, da se sicer kažejo na obtoženca neke vrste psihopatični pojavi, da pa obdolženec nima znatnejših defektov. Ob času storičenega dejanja pa tudi ni bil tako pijan, da bi postal nevrčunljiv. Sodišče je obšodilo Alojzija Martinčiča na šest mesecev zaporu.

Samomor iz ljubosumnosti

Zagreb, 27. maja.

Iz Stenjeveca pri Zagrebu je te dni na nepojasnljen način izgini 34letni Sofer Jošip Zganek, doma nekje iz Slovenije. Pustil je dve pisli, v katerih sporoča, da se je odločil za samomor. Zganek je bil vedno začne čas v precej neurejenih rodbinskih razmerah in je rad popiljal. Prihajal je skoro redno vinjen domov in se doma prepiral. Moč je bil pa tudi brezmejno ljubosumen in vtepel si je v glavo, da ga žena vara. To je tako porazno vplivalo nanj, da se je odločil dati življenju slovo. Minili četrtek je odšel zdoma in se ni več vrnil.

Eno pismo je naslovil na ženo, drugo pa na župana v Stenjevcu. V drugem je navedel, da ga žena vara in da se zato posavlja od tega pokvarjenega sveta. Vsa polzvedovanja za Zganekom so ostala dozdaj zama. Ljudje domnevajo, da je skočil v Savo.

Stalnost režima v Rumuniji

Buarešta, 27. maja. AA. V pooblaščenih krogih kategorično demantirajo vesti, ki krožijo o izpremembi vlade v Rumuniji, čiš, da je neizbežna. Sedanja vlada nadaljuje z izvajanjem svojega programa na vseh področjih državnega življenja. Vlada uživa zaupanje krone in vsega javnega mnenja. Doznajajo, da bo predsedništvo ministrskega sveta jutri izdalo uradni komunikate v tem smislu.

Agitacija za kmečko stavko v Španiji

Madrid, 26. maja. AA. Vlada skuša preprečiti splošno stavko kmetovalcev. Sklonila je proglasiti vso žetev za javno delo. Vlada bo izdala vse potrebne ukrepe, da omogoči letosnjo žetev.

Stanovski zbor naših profesorjev

Ljubljana, 27. maja.

V dvorani Trgovskega doma se je danes dopoldne vršil redni letni občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslovenskega profesorjskega društva. Številna udeležba — izmed 348 članov, kolikor jih društvo šteje, je bilo navzočih in s poverljivimi zastopanih 339 — zgovorno pričla o življenjskem zanimanju naših srednješolskih učiteljev za njihovo stanovsko organizacijo. Skupščina je s kratkim pozdravom otvoril predsednik društva prof. dr. Grafenauer, nato pa je bil za predsednika zborovanja soglasno izvoljen prof. dr. Petrovič, za podpredsednika pa prof. Andrej Verbič in trije tajniki ter dva overovalca zapisnika. Med živahnim odobravanjem je bila Nj. Vel. kralju, najvišjemu zaščiteni naše nacionalne prostote, poslana vladna stiska. Zborovanje pa se je pozdravilo z razpisom ministrstva izjavljajočemu resornemu ministru Iliji Šumenkovici in pozdravilo banu dr. Marušiču. Skupščina samostojno pripravi pozdravi in čestitke od glavne uprave v Beogradu, od tovarišic sekcije splitske, od zagrebške sekcije in od pododborov v Murski Soboti. Zborovanje so slovenski profesorji čestitali s svojega zborovanja vodstvu gimnazije v Skoplju, ki prav danes slavi 40-letnico svojega dela. Na kratko je bil odprtivi pozdravil skupščino tudi prosvetni načelnik profesor Breznik.

Nato je podal

predsedstveno poročilo

društva predsednik prof. dr. Grafenauer. Podrobno je obravnaval med drugimi novelo k zakonu o srednjih šolah, ki jo je prosvetno ministrstvo izdelalo s modelovanjem profesorjske stanovske organizacije in ki vsebuje skoraj vse zahteve njihove zagrebške resolucije. Sprejetje novele pa se je z odhodom prejšnjega resornega ministra malo zavleklo. Glavna uprava je končala vse priprave za izdajo profesorjskega doma in samo zaradi pomanjškovitosti društvenih pravil gradbeno dela doslej še niso oddala. Vprašanje šolskih knjig, ki tvorijo posebno poglavje v stanovskem zanimanju naših profesorjev, naj bi se končno uredilo z zakonom o monopolizaciji šolskih knjig. Za vsa država naj bi se uporabljale iste učne knjige, le za narodni jezik, zgodovino in zemljepis naj bi bile dovoljene izjeme. Dejstvo, da zakon še ni izveden, najbolj v živo zadeva slovensko šolstvo. Po izjavi prosvetnega ministrstva bo efektiviranje te zadeve trajalo najmanj štiri leta. V naši banovini so bili profesorji v zadnjem času v največji meri zaposleni. Manjkalo je 30 srednješolskih učiteljev. O velik noči je bilo honorarno nastavljenih 21 učnih moči, vprašanje njih definitivne nastavitve pa je odloženo za jesen. Prosvetni oddelek v Ljubljani izdeluje že predmetnik za prihodnje šolsko leto, po katerem bodo profesorji v bodoče zaposleni minimalno število ur. V Skoplju pride še nekaj kolegov iz drugih banovin. Svoje stare zahteve, da dobi Murska Soba, naša narodna predstava na severu, osmerazeno gimnazijo, sekcija ni opustila. Sosednji Monastir okraja meje z 200 dijakmi ima v propagandne namene celotno srednjo šolo. Zidanje poslopja za M. državno realno gimnazijo v Ljubljani je sekcija forslala, kolikor je bilo to mogoče. V zadevi redukcij draginskih doklad se je sekcija postavila na stališče, da gre enakemu delu enaka nagrada in da morajo biti redukcije, če se jim ne moremo izogniti, procentualne in progresivne. Posebno prošnjo v tej stvari je odbor predložil vsem pristojnim oblastem. Na koncu je predsednik izrekel toplo zahvalo vsem predsednikom odevkov, ki živahno delujejo, posebej pa še prosvetnemu načelniku prof. Brezniku in inspektorju prof. Vrhovniku ter banu dr. Marušiču za moralno in materialno pomoč.

Nato je tajnik prof. Ljuba Jurkovič obširno poročal

o podrobnem delu društva

Na koncu je govoril tudi o sklepni plenarne seje glavne uprave društva, ki se je vršila pred mesecem dni v Beogradu in ki je med drugim stavila zahtevo, da se izvršijo izpremembe in dopolnitve zakona o srednjih in srednjih strokovnih šolah po načrtu, ki ga je izdelalo prosvetno ministrstvo. Čimprej naj se izdele stalni učni načrt in program v sporazumu z najboljšimi strokovnjaki vse države. V programu je treba število pismenih nalog brezposojno znižati, pri odrejanju šolskih tem pa naj izostanejo naloge, ki se leto za leto ponavljajo po večini na pobudo raznih organizacij. Število šolskih svečanosti in predavanj naj

se skróči na minimum, ker motijo delo šole. Šolnino naj pobirajo neposredno od učencev davčna oblast. Zbiranje prispevkov v rami dobrodelne namene po šolah, ki je precejšnja gmošta in moralna obremenitev za šolsko poslovanje, naj se skróči na minimum. Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal prof. dr. Novak, povzemamo, da vodi društvo vzorno in šarbeno gospodarstvo.

Nato so sledila

poročila odevkov

Odevski za manjšinska vprašanja, ki ga vodi prof. dr. Čermelj in se je v preteklem letu prav marljivo udeleževal, je za rapalski dan izdal za srednješolsko mladino knjigo »Naši onstran meja«. Knjiga je naša najboljši odmev, o čemer pričla predvsem dejstvo, da je naklada 5000 izvodov v kratkem času pošla in je bilo treba osekati nov natis. Banski upravi sre topila zahvala za gmošto podporo, ki jo je nudila za izdajo knjige, prav tako pa tudi Družbi sv. Cirila in Metoda, društvu Branibor, Školi kraljevine Jugoslavije in Združenju trgovcev. Odevski za nacionalno vzgojo, ki ga vodi prof. dr. Čermelj, je prav tako živahno deloval in je od jeseni doslej priredil lepo vrsto predavateljskih in debatnih sestankov, na katerih se je temeljito razpravljalo o najvažnejših problemih narodne vzgoje. O delovanju odevskega šolske knjige je poročal prof. dr. Šolaj, o odevski za zblizanje slovenskih narodov, v okviru katerega so organizirani posamezni oddelki za poljsko, bolgarsko, rusko in češkoslovaško kulturo, pa prof. dr. L. A. H. Skupščina je vsa poročila sprejela brez debate in soglasno dala absolutorij dosedanjim upravi. Nato je zbor po poročilu tajnika prof. Jurkoviča sklenil, da se tudi v Ljubljani ustanovi

podružnica Kreditne in podporne zadruge profesorjskega društva, ki ima svoj sedež v Zemunu. Sprejet je bil pravilnik zadruge in posebna resolucija, s katero se naprošata tako vodstvo zadruge v Zemunu, kakor uprava sekcije v Ljubljani, da kolikor mogoče pospešita ustanovitev podružnice v Ljubljani.

Kakor je vse zborovanje poteklo brez debate, tako so se mirno izvršile tudi volitve.

V smislu društvenih pravil je morala skupščina iznova izpolniti mesta predsednika, tajnika, treh odbornikov, štirih namestnikov, treh članov nadzornega odbora in dveh namestnikov. Volitve so bile tajne s listki. Predložiti sta bili dve kandidaturi listi, ena z dosedanjim predsednikom prof. dr. Grafenauerjem, druga s prof. Lovštetom na čelu. Za novega predsednika je bil ponovno izvoljen prof. dr. Grafenauer, nadalje odborniki profesorji Jurkovič, Bajuk, Rupnik, Schweiger, namestniki Sivec, Kuljiš, Vazaz, Rudolf Kranjec, v nadzorni odbor pa Mašera, Andree, Savnik in namestnika Silvo Kranjec in Čemažar.

Na samostojne predloge

so bili na to sprejeti še nekateri sklepi, ki so velikega pomena za razmah našega srednjega šolstva, tako naj se ustanovi v Murski Soboti tudi višja gimnazija; sekcija prispeva znesek 10.000 Din za zgradbo vseučiliške knjižnice v Ljubljani; šolnino naj pobirajo v bodoče davčni uradi; dijakom meščanskim šol naj se dovoli prestop na gimnazijo brez dopolnilnih izpitov; profesorjska mesta naj se ne sistematizirajo, temveč naj se omogoči avtomatično napredovanje po položajih; prepričati naj se prodaja raznih knjig in srečkov po šolah; voditi obveznih šolskih ekskurzij naj se nudi brezplačna vožnja po železnici in naj se ob enem maksimirajo število učencev, ki jih sme voditi profesor; zimsko polletje naj se zaključi s praznikom sv. Save dne 27. januarja; konferenca za določitev šolskih knjig v prihodnjem letu naj se vrši ob koncu junija, ne pa šele v septembru kakor lani; učne moči na šolah naj se razbremenijo in naj se nastavijo novi profesorji. Sprejetih je bilo tudi več resolucij, ki poudarjajo za pravičnejšo ureditev prejemkov. Med slučajnostmi je skupščina še naložila novi upravi, naj se pri centrali zavzame za reorganizacijo »Glasnika profesorjskega društva«, ki mu je treba jasnejšega, smotnejšega programa.

Ob 13. uri je predsednik zaključil zborovanje v zgornjem delu naše nacionalne mladine, ki je s stvarnim, mirnim delom tudi od svoje strani ponovno izpričalo, da je naša mladina zaupana dobrim rokam.

Zet je pekel ta ščo na žerjavici

Okruten čim roparske tolpe, ki je vdrla v hišico starih zakon ncev

Kursumlja, 27. maja.

V Kastratu, na periferiji Kursumlja, živa skromno sama zase v svoji hišici z majhnim posestvom starca Sima Gavrilović in njegova žena. Dasi je njuno življenje skromno, ali morda samo zato, ju smatrajo ljudje za precej imoviti, in to mnenje je pač bilo povod, da ju je tni dni po noči doletela huda nesreča. Govorilo se je po Kursumlju, da hranita Gavriloviči najmanj kakih štirideset tisočakov v svoji hiši, pa so se našli ljudje, ki so si hoteli prilastiti ta lep kupček njihovih prihrankov.

Sima je spal v hlevu, žena pa v hiši, ko je nekdo začel trkati na hišna vrata. Ker se nihče ni oglasil, je začelo pokati po vratih, da je vse bobnelo. Starca se je prebudila, a je mislila, da grmi, pa ni šla odpirat. Ko so se pa potem zaslišali glasovi, naj odpre, sicer da jo ubijejo, je žena vstala in odprla vrata. V hišo so tedaj vdrl zakrknani ljudje, ki so takoj zahtevali, naj jim izroči denar. Starca je trdila, da ni denarja pri hiši, ali ji roparji niso verjeli in so jo začeli pretepati. Ker pa tudi to ni pomagalo, so naposled pomletli iz peči žerjavico, ki je tamkaj stala, v sobo na tla in zagrozili starki, da jo golo polože na žerjavico, če ne pove, kje je denar. Pa so tudi res storili tako in šele tedaj je revala povedala, da je denar v podstrešju. Našli so pa tam samo 700 Din. Da bi denar prešli, so začeli razpohvati

žerjavico. Pri tej svetlobi pa je starka v svoje največje začudenje spoznala med roparji svojega lastnega zeta Ljubomira Velčkoviča iz Visoke, ali je previdno molčala. Razbojniki so jo vprašali nato, kje je Sima, in ko jim je povedala, da spi v hlevu, so šli v hlev. Prebudili so ga z udarci in zahtevali, naj jim pove, kje ima skrit denar. Ker jim ni hotel razodeti skrivnosti, so ga začeli neumljeno pretepati. Toda medtem je krič in vik openele žene priklicali sosede. Straža, ki so jo postavili roparji zaradi svoje varnosti, jih je opozorila, po so pustili Simo v hlevu in se izgubili v noči.

Sosedje so nemudoma obvestili o ropu varnostno oblastvo in openele starka je izpovedala, da je bil med roparji tudi njen zet. Simo in ženo, ki je tako hudo openele, da bo težka ostala pri življenju, so prenesli v bolnišnico, za roparji pa se je takoj odredilo zasledovanje ter je ljubeč nizi zet v zaporu. Pri zasledovanju je zet priznal, da je izvršil roparski napad v zastavi hiši, toda soudeležencev ni hotel izdati, češ, da so se vsi zakleli, da nihče ne bo izdal nikogar. Varnostno oblastvo ne bo izdal nikogar. Varnostno oblastvo pa upa, da bo kljub temu v kratkem vsa ta roparska tolpa v njegovih rokah.

Pestani in ostani člar „Vodnike družbe“

Občni zbor Slovenske šolske matice

Ljubljana, 27. maja.

SSM, ki ji je namen, naše učiteljstvo pri njegovem praktičnem delu in nehanju držati v živih stikih s snovanjem pedagoškega genija, je imela danes na ledinski šoli redni občni zbor (12. po številu), ki se mora vršiti vsaka tri leta. Udeležba je bila sicer pičila, docela primerna deževnemu dnevu, zato pa so se javljalo tem več pravega zanimanja za vse, kar je prišlo v razpravo. Predsednik profesor Ozvald je v svojem nagovoru naglašal, da »akademski« kurzi, ki se z neke strani očita sedanjim smeri Šolske matice, ni v resnici nič drugega, nego pošena težnja, dati osebito književnim edicijam društva čim višji stvarno utemeljeni pedagoški nivo. V zadnjih treh letih svojega poslovanja je SSM dala svojim naročnikom deveterico knjig, med drugimi: Ozvaldovo Osnovno psihologijo, Gogalovo Občno metodiko, Jerajev Našo vas in pa vsakoletni Pedagoški zbornik s povsem aktualno vsebino iz sodobne pedagoške kulture. Vse te publikacije pa izkušajo biti nekakšna duhovna sinteza, ki je ne ustvarja šele knjigovez, marveč posameznosti v eno družijo miselnit: »življenju nasproti!«

Največ snovi za razgovor je dalo blaginikovo poročilo, kakal vse prizadevanje odbora je obsojeno v usoden slepi kolobar: društvena pot navzgor brezpozorno zahteva čim bolj dodelanih publikacij in čim več vidnih uspehov vobče — a kvalitativnemu delu matice vdno manj ustreza v današnih razmerah potrebni viri dohodkov. Slišati je bilo nekaj toplo pozdravljenih misli, kako bi se še doslej lepa poštvalnost učiteljstva (z vse obsodbe vrednimi izjemami) v prid Slovenski šolski matici dala še povečati, odnosno vrste njenih naročnikov razširiti.

Vnovič je bil izvoljen po večini dose-danji odbor, in sicer: predsednik profesor dr. Ozvald, podpredsednik Fran Gabrček, tajnik dr. Stanko Gogala, blaginik Pavel Plesničar; odborniki: Fran Drnovšek, Matija Senkovič, Josip Jurančič, Ivan Tomažič, Albina Završnikova; namestniki: Anica Černejeva, dr. Simon Dolar in Anton Kutin.

Quod bonum, felix faustumque sit! Naj bi vse na občnem zboru v blagor našega mladega rodu izmenjane besede meso postale.

—3—

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravne »Franz Josefovce grenčice, če jo izpijemo jutraj in zvečer malo čašico. Zdravniške strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Fran Josefovce grenčica« celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Izsleditev treh bratov, ponarejalcev kovanega denarja

Karlovac, 27. maja.

Nedavno so se v okolici Karlovca in tudi v mestu samem pojavili ponarejeni kovanci po 10 in 20 Din. Denar je bil razmerno dobro ponarejen; od pravega denarja se je ločil samo po zvoku. Ker je prišlo v promet vedno več tega denarja, so oblasti začela domnevati, da ga ponarejalci izdelujejo v mestu samem ali pa v bližnji okolici. Po dolgem poizvedovanju pa se je vendarle policiji posrečilo, da je prišla ponarejalcem na sled.

Na Jelačičevem trgu je hotela neka kmetica zamenjati tri kovance po 20 Din za drobiž. Opazil jo je stražnik iz ker se mu je njeno vedenje videjo sumljivo, jo je aretirati. Pri preiskavi so ugotovili, da je hotela denar zamenjati zato, ker je bil ponarejen. Sprva je zatrijevala, da ne ve, od koga je dobila kovance, pozneje je pa le priznala, da jih ji je dal moj Mile Jelač. Prijeli so še njega in došli pri njem 12 kovancev po 20 Din. Dejal je, da mu jih je dal mizar Andrija Joha iz Skakavcev. Tja sta odšla dva policijska agenta in nepriznavačeno vdrli v hišo, kjer sta res odkrila pravo kovačnico za denar, ki je bila last bratov mizarja Andreja, ključavničarja Franja in kolarja Nikole Joha. Ti so denar ponarejali, a kmetije so jim ga razčevali.

V zadnjem trenutku je ponarejalca družba del ponarejenih kovancev vrgla v reko Korano in v osem metrov globok vodnjak, kjer jih je policija našla. Ponarejalci so izročeni sodišču.

Zaradi ženske nagajivosti dva brata mrtva

Slavonski Brod, 27. maja.

Brata Josip in Mile Grad v vasi Vranjku si po smrti svojega očeta nista razdelila posestva, temveč sta živela v skupnem gospodarstvu na svojem domu. Oba sta bila poročena. Josip je imel s svojo ženo Maro šest, Mile s svojo Ivo po pet otrok. Obe družini sta leta in leta živeli lepo složno in sta si s skupnim delom tudi precej pomagali. Toda tamle pred nekaj meseci so se pričeli prepri, katerim je bil vzrok ženski jezik. Mara je baje slišala, da njen mož skriva gleda za bratovo ženo Ivo, ki je precej mlajša od nje. Dasi vse to ni bilo res, je Mara vendarle tožila svojo nesrečo sosedom, pa se je tako zadeva kmalu raznesla po vsej vasi in je prišla na ušesa tudi bratoma. Življenje pri Grbanovih je tako postajalo vse neznosnejše.

Nedavno so hoteli pri Grbanovih pobeliti hišo, kar naj bi napravil Mile. Te dni je Josip odšel v gozd, da bi nasekal drv. Mile naj bi pa belil doma. Stene naj bi bile bele, okviri okoli oken pa rumeni, kakor je želela Josipova žena Mara. Da bi pomagala Mari, pa je Ivo pregovorila svojega moža, da je okvire pobarval rdeče, ne pa rumeno, kar je bilo povod, da

sta se Mara in Ivo dobera sporekli in si naposled skočili v lase. V tistem se je vrnil iz gozda Josip. Da bi razdvojil ravsajočo se ženo, je pograbil krepel in začel udrihati, seveda ne po svoji Mari, temveč po Miletovi Ivi, kar je dalo povod Miletu, da se je vpletel v pretep tudi on. Ker Josip je ni prenehal udrihati po Ivi, ki je Mileta toliko razjezilo, da je pograbil sekuro in ko brat še ni nehal, zamahnil z njo po bratovi glavi. Josip se je s presekano glavo mrtev zgrudil na tla. Ko je to videl najstarejši njegov sin Stipan, je priskočil, iztrgal Mileto sekuro iz rok in ga usekal po re-

brti, da mu je presekala pljuča. V nekaj trenutkih je bil mrtev tudi Mile.

Ko se je Stipan zavedel, da je tako ubil strica, je nagel tenaki in otroke od doma, se umil, zaklenil hišo in odšel na orožniško postajo, kjer je povedal, kaj se je zgodilo, in se sam izročil orožnikom. Sosedje, ki so se zbrali okoli Grbanove hiše, so potem komaj pomirili Maro in Ivo, ki sta se kakor blazni iznova spopadli in se je bilo bati še novih krvavih štev. Komaj in komaj sta se streljavi, potem pa je sledil obupen jok. Seveda prepomo!

Otvoritev razstave slik Toneta Kralja

Ljubljana, 27. maja.

Poleg razstave akvarelov Bruna Vavpotiča smo dobili danes še razstavo slik Toneta Kralja v Jakopičevem paviljonu. Prav. Prvi je skrit tam v skromnem zatijju v Kosovem salonu, drugi, krepki in prebojni po monumentalnosti svojih del, se predstavljajo ponovno slovenski javnosti v prostorih, ki so bili ustvarjeni le za umetnost. A kakor je opaziti tam pri Kosu obiskovalce iz vseh slojev, tako je bil na današnji otvoritvi Kraljevih slik zastopan poleg zastopnikov raznih korporacij le umetniški svet.

Otvoritve so se med drugimi udeležili ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc, za banovino g. dr. Šter, magistratni direktor g. Fran Jancigaj, za upravo policije višji svetnik g. Pestevšek, za Združenje inženjerjev in arhitektov predsednik arh. g. Costaperaria, za Pokojniški zavod direktor g. Vrančič, za TPD generalni tajnik g. Pogačnik, dalje upravnik Narodne galerije g. Zorman, generalni tajnik zveze industrijcev g. inž. Suklje in predsednik Združenja likovnih umetnikov kipar Gajmir Kos.

Razstavo je malo po enajsti uri predal javnosti konservator g. dr. Stele z nagovorom, v katerem je prikazal obraz in delo umetnika v času, njegovo pomembnost v pogledu narodove duhovne kulture ter zlasti poudaril vprašanje umetnikove duše, ki ostane kot stvariteljski čudež v posamezniku slej ko prej nerazumljena.

V kratkih, jedrnatih potezih je zatem nashkal navzočnim Toneta Kralja kot umetnika in človeka, ki je dospel preko vseh težav do svojega samorodnega izraza, ki ga razstavljenata dela krepko karakterizirajo.

Umetnik je razstavil 45 del, med katerimi prevladujejo risbe poleg olja, lesa in

sadre. Največjo pozornost, zlasti v ideološkem pogledu, zbujajo ciklusi »Cesta«, v katerem je Tone Kralj prikazal tehniško prav tako sijajno izdelan kakor umetniško poglobljen svet proletarja, današnjega sveta »na dnu« kljub delavskimi zbornicam in okražnim uradom. V ta ciklus je vključil tudi svojo že znamenito »Kmečko svatbo« (olje). Drugi ciklus »Zemlja«, kaže življenje na polju, v naravi. Prvi ima enajst, drugi 10 slik. Izdelane do najmanjših podrobnosti močno podarjajo Tonetov sebe nič več iščeti, dogmami slog. Sicer utegne biti v risanju najoznatnejših predmetov preveč pedanten, vendar bo že tako prav kakor je — iz vsake erte je čutiti Toneta Kralja.

V srednjem prostoru paviljona so razstavljene velike risbe iz rudarjevega sveta. Poudarjanje tega sveta je dandanes že v precej veliki meri moda, tem bolj, ker prikazuje umetnik le njegovo bedo, ne pa socialnega vprašanja kot takega v kompoziciji vzroka, odnosno nekakšne nujnosti modernega življenja.

Dasi učinkovito delo, tako po svoji monumentalnosti kakor misli, so »Bratjec« (olje) daleč za čudovito podobo »Pietee« (olje), ki je nedvomno najboljša dosedanja Tonetova delo. Mati se sklanja nad truplom svojega sina-pilota, ki leži v krsti, v ozadju je pa sinje morje, na katerem počivajo jekleni ptiči, čakajo, da se dvignejo v višave. Iz te podobe, res dela velikega umetnika, diha vsa kruta sodobnost. Bolečina v njej je tako globoka, tako visoka, da tisti grozo vzbujajoči jekleni ptiči izgledajo, izgledajo pred bolečino materinega srca.

Vsa dela Toneta Kralja so vsebinsko nenavadno bogata in morda se mu zaradi tega vsebinskega bogastva zdi potreben velik zunanji format.

—al.

Najden staroslovanski grob

V Radomlju so pri kopanju temeljev za neko zgradbo našli na okostnjak mlade ženske, velike skoro 2 metra

Radomlje, 27. maja.

V Radomlju so kopali temelje za neko zgradbo in so pri tem našli na človeški okostnjak. Previdno so ga odkopali in ko so ga sestavili, so ugotovili, da je to okostje mlade, okrog 20letne ženske z zelo zdravimi zobmi. Okostje kaže, da je morala biti ženska izredno velika — skoro dva metra. Našli so tudi osem tankih obročkov nakita, ki so bili pokriti z zeleno patino. Nekdo jih je očistil v nadi, da so iz zlata, vendar pa so le iz rumene medi. Tako nakite so nosili po zatrditvi starinoslovcev stari Slovani in v kamniškem okra-

ju so že ponekod našli na staroslovanska grobišča. V Radomlju je bil okostnjak izkapan 100 metrov daleč od novega Sokolskega doma v smeri proti Kamniku. Na tem kraju so včasih stali močnejši hrasti, na katere so se časih nanašale najrazličnejše vraže. Res pa je, da so imeli pod temi hrasti varno zavetišče rokavljaci, ki so tam pod zaščito strahov nemoteno tabornili. Pripovedujejo tudi o večji bitki med Francozi in domačini, ki je bila baje na tem kraju. Najbrž so tu stari Slovani v sedmem ali osmem stoletju pokopavali svoje mrtvece.

Naše gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 28. Mojster Anton Hit. A.

Torek, 29. Družba B.

Sreda, 30. Gostovanje poljskega državnega zavoda za gledališko umetnost iz Varšave. Izven. Znižane cene.

Drama. Galsworthyjeva drama »Družba« je imela pri premieri zelo velik uspeh. Ponovi se v torek 29. t. m. za B. — V sredo 30. t. m. bodo gostovali prvi Poljaki v našem gledališču. Po naši državi potujejo gojenci poljskega državnega zavoda za gledališko umetnost ter prirejajo povsod javne nastope, katerih spored je sestavljen iz dveh delov. V prvem delu so poleg pozdravnega govora razne deklaracije iz poljske in naše literature delno v zboru, delno posamezno. Drugi del pa je posvečen narodni pesmi in plastičnim vajam v skupinah in plesu. Večer bo zelo zanimiv. Mladi Poljaki so imeli povsod velik uspeh. Njihov nastop v sredo bo izven našega repertoarja in bodo veljale znižane dramske cene od 20 Din navzdol. Začetek točno ob 20.

OPERA.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 28. Zaprt.

Torek, 29. Zaprt.

Sreda, 30. Katin Kabanova Sreda.

Opera pripravila uprizaritev Verdijevega »Trubadurja« v novem prevodu, novi inscenaciji in delno tudi novi zasedbi. Poleg tega pa še opereto »Izgubljeni valček«.

Objave

Trboveljski slavski škofo prenočišča. V soboto 2. junija bodo Trboveljski slavski praznovali v Ljubljani pomemben jubilej svojega dela. V dvorani Uniona bodo peti svoj stoti koncert, naslednji dan pa bodo nastopili na reviji naših mladinskih pevskih zborov, ki bo prva velika prireditel te vrste pri nas. Da si mali trboveljski pevci olajšajo stroške, s katerimi je zvezano takšno gostovanje, se akcijski odbor za pomoč rudarjem obrača na rojake iz revirjev in na prijatelje slavčkov s prošnjo, da nudijo enemu ali drugemu izmed njih prenočišče od sobote do nedelje. Prijave sprejema akcijski odbor, Wolfova ulica št. 1, telefon 20-56.

Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, Gunduličeva 29. priredi v sredo 30. t. m. ob pol 21. društveni sestanek s predavanjem vseuč. profesorja dr. Tavčarja o snovi: »Od pesnice do krunice« (s projekcijami). Gosti dobro došli!

Danes zadnjikrat »Kraljica srca« v Filharmoničnem gledališču na programu ZKD. Ta ljubka filmska opereta je vzbudila

mного zanimanja. Ta film je med najboljšimi filmskimi deli slavne berlinske pevke Gite Alparjeve. Kdor se hoče malo pozabavati ob lepem petju, naj ne zamudi današnje predstave, ki se prične točno ob 15. Cene običajne.

Oči in roko imate

fotoparat Vam posodimo. Naučimo Vas fotografirati. In dvojno veselje Vam bodo lepi dnevi!

Drogerija GREGORIČ
dr. z o. z., Ljubljana, Prešernova ul. 5

Od ponedeljka do ponedeljka

Res je, da je kriza na svetu, napredujejo pa vendar v zelo ozirih. Kultura n. pr. se stalno dviga, tako da ima danes še vsaka red svojo posebno kulturno: imamo kulturo telesa, stanovanjsko kulturo in tako dalje. Človek danes ni več zadovoljen, da bi imelo njegovo življenje samo svojo vsebino in smisel, temveč mora imeti tudi svoj slog. Brez dvoma gre arhitektom največja zasluga za ta vseobčni napredek. S samozavestnim, energičnim nastopom so se v kratkem času tako imenitno uveljavili v družbi, da se danes že nobena rec več ne more zgoditi brez njih. Če si hočeš omisliti vizitnice, ali če hočeš dati v tiskarno volilni letak, če si misliš nabaviti cigaretno dozo ali kloboč, če se ti polomi kuhinjska stolica ali če sploh v tem ali onem oziru potrebuješ solidnejšega temelja svojih družinskih sreč: tam sedi v svoji delavnici arhitekt in riše osnutke za vse reči. Če življenje že znotraj ni lepo, naj bo vsaj zunaj. Takšen je princip, ki že od nekdaj velja med ljudmi. In prizadevanju arhitektov bo nazadnje resnično šla zahteva, da bodo bremena, ki jih nalaga človeku življenje, vsaj malo lažja, če se že olajšati ne dajo. Tudi temu bi se lahko reklo pridobitev.

Ne vem, ali k lepemu slogu spada tudi dobra slovica. Vse pa kaže, da se bodo morali arhitekti tudi s slovnicjo sprijazniti, če bodo hoteli neokrnjeno izpolniti svojo misljo v družbi. V vsakem arhitektonsko izvedenem delu gre menda predvsem za dosledno zakonitost in red. In kaj nam reče o redu in zakonitosti na razstavi, kjer prikazujejo arhitekti vzorcu način stanovanjske opreme, pa je na srednjo estetsko odlične risbe sodobne stanovanjske kulture vržen reklamni napis: »Tu se sprejema predmete v pokramenjanje.«

Kdor bi rad ljudi sloja, pa magari življenjskega sloga, učiti, se mora brez usmiljenja seznaniti s slovnicjo.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Stoletnica La Fayettea

Grob Lafayettea na pokopališču v Picpusu. Od leve proti desni: podžupan Pineau, vojaški guverner Pariza general Gouraud, predstavnik franc. senata Lucien Hubert, zastopnik Zedinjenih držav, poslanik Jessie I. Strauss, Marki de Chambrun (X) med spominskim govorom

Pojasnjena balonska nesreča

O katastrofi nemškega balona »Bartsch von Sigsfeldt«, ki je padel na zemljo pri Šešu v Rusiji, poročajo še naslednje podrobnosti: Balon je priletel pri padcu na travnik, ki leži kakšnih 10 km od postaje Idrice 40 km od Šešu. Poleg balonskega plašča je ležala odprta gondola, ki je bila mestoma utisnjena in razvešana. Na kilometre daleč se je dala zasledovati sled, ki jo je napravil balon v času, ko se je vlekel po zemlji.

13. maja zvečer je pihal pri Šešu precej močan veter, ki je gnil balon čez drn in strn. Tako je balon z gondolo in potnikoma, ki sta bila tedaj seveda že mrtva, napravil precej dolgo pot skozi goščavo, močvirja in travnike. Na tej poti je balon tudi pokvaril streho neke nedodelane hi-

še. Pri Olbitskem jezeru je padlo iz gondole truplo inž. dr. Schrenka, ki so ga pogrnili kmetje in obmejni stražniki iz vode.

Preiskava trupel je pokazala, da sta se inž. Schrenk in Masuch pobila že ko sta bila mrtva, najbrže zaradi zadevanja balona ob telegrafsko drogo. V žepu vremenslovne opazovalca Masucha so našli beležko, ki pravi, da je bil balon 13. maja ob 9.45 uri 10.000 m nad zemljo. Kmalu potem je najbrže nehala delovati priprava za kisik. Letalca sta se najprej onesvestila, nato pa se zadušila.

Trupli ponesrečenih letalcev so v Moskvi ob vojaški asistenci spremenili na postajo, tam pa so ju naložili na vlak, ki je oddrhal z njima v Nemčijo.

Smrt ruskega krvnika

Umrl je eden najmogočnejših in najbolj zagnanostih mož sedanjice Rusije, Menšinski, poglavar GPU, naslednje črke. To, kar je v carski Rusiji počel Ochrana, je nadaljevala pod boljševiškim režimom Čeka, ki se je pozneje preobrazila v GPU. Naloga te organizacije je bila zatirati protirevolucijo in to nalogo sta vršila pokojna Džeržinski in Menšinski za največjo krvoločnostjo.

Menšinski je bil dolgo neznana oseba v ruskem vladnem sistemu. V letih reakcije je pripadal najbolj radikalnemu krilu. Učil se je marksizma pri sedanjem izgnancu Trockemu - Bronsteinu. Ob prevratu med svetovno vojno je prišel domov, se vrnil najprej v finančni resor, nato v diplomacijo, kjer pa je ostal popolnoma neopažen.

Prenovljeni »domobranec v orožju«

Na Dunaju so postavili v nedeljo na Schwarzenbergovem trgu »domobranci v orožju«, figuro, v katero so že med svetovno vojno zabijali avstrijske žeblice in ji žrtvovali kronice veleparitoti bivše avstro-ogrske monarhije. Obnovitev figure je bila na moč svečana. Posebno dosti je bilo ostankov stare generalitete, nekaj vojvod in nadvojvod ter vojvodinj. Prvi žebelj je zabil v domobranci zvezni predsednik Miklas, za njim pa vsi novi (in stari) Avstrijci.

Staviski prekosil Musseta

Pariški dnevniki se pritožujejo, da francoska mladina izgublja vero v ideale. Dokaz temu je dejstvo, da otroci ne hodijo na pokopališče Père Lachaise zategadelj, da bi videli grobove de Musseta, d'Aurvilleja in drugih slavnih mož, ampak jih vleče tja grob sleparja Staviskega. Ta goljuf je zasledil vse umetnike in znanstvenike, ki so bili ponos starejših generacij francoskega naroda.

Revolucionar brez brade

Vest nekaterih listov, da je Trockij zapustil Francijo in se je preselil v Švico, ne drži. Francoska vlada je namignila snovaletju »četrti internacionale«, naj se umakne v bližino švicarske meje, kar je Trockij storil. Te dni so ga videli v spremstvu njegove žene v Chambéryju. Da bi spremeni svojo podobo, si je nekdanji ređi grozovnik obrijal brado in si prav na kratko pristrl lasje.

Domoljubni aristokrat

Znani češki pisatelj Karel Čapek, priobčujoče v »Lidovih Novinah« nekoliko anekdot o rodoljubnem češkem aristokratu grofu Vladimiru Lažanskem, ki so gotovo lep donosek v zgodovini češkega upora proti Avstriji in ki slikajo v žarkih barvah razpoloženje češkega naroda med svetovno vojno.

Grof Vladimir Lažanský, med visokim plemstvom znan pod imenom oncle Wladi ali comte russophile je bil zastopnik ene izmed onih redkih čeških plemiških rodov, ki so se zavedale svojega pokolenja in bile vedno odločno in zavvedno narodne. Bil je po smrti svojega strica grofa Prokopa Lažanskega majoratni gospod na plemiškem gospostvu v Chyši. To veleposstvo je ležalo v čisto pomemnem kraju pri Žluticah, pokrajini, znani kot nekdanji utrdbi hristitva. Po porazu je bil češki življenjski iztrebljen z ognjem in mečem, na njegovo mesto pa so prišli naseljenci iz Švabske. Narodu zvesta je ostala samo rodovina Lažanskih in na vsem njenem gospostvu so bili uslužbeni le Čehi, tako da

so s časom iz teh nameščencev nastali češki otoki in manjšinske skupine med trdimi Nemci.

Ob koncu l. 1916., — piše Čapek — sem slišal, da išče grof Lažanský instruktora za svojega sina-gimnazijca. Bil sem ravno novopečen doktor filozofije brez službe in sem se zaman potegoval za kako mesto, kjer bi vlekli trideset ali petdeset kron mesečne plače. V tisti dobi nihče ni rad jemal mladih ljudi, češ, čež nekaj dni ga itak pokličejo k vojakom in od njega ne bo nobene koristi. Ker pa sem pač moral jesti, sem se javil pri grofu kot kandidat za instruktora.

Sprejel me je visok star gospod, ki je govoril češki ali njegova češčina mu je povzročala silne težave. Kar odleglo mi je, ko sva prešla na nemški razgovor. Poznal me seveda ni, priporočil nisem imel, zato sem prišel nekoliko v zadrego, ko me je kar naenkrat vprašal: »Herr Doktor, kaj mislite, kdo bo zmagal? Mi ali oni drugi?«

»Kateri mi, gospod grof? Ali mislite Avstrijo?«

Debelo me je pogledal in dejal: »Ne,

Peščeni viharji v Ameriki

Iz Zedinjenih držav Amerike prihajajo vesti, da je peščeni vihar, ki je prošli teden divjal v državah vzhodne in srednje Amerike, povzročil ogromno škodo. Ta presega po cenitvi strokovnjakov celo škodo, ki jo je napravila poplava Mississippija l. 1926, ko je bilo 600.000 ljudi brez strehe. V ozemlju med Minneapolisom in St. Louisom vlada grozna suša. Opustošenja v teh krajih so strahovita. Živina ne more pomutiti niti travne biške, ker ni nikjer niti travice zelenice.

Prah, ki se je z vrtinici dvignil v zrak, tako zastira pogled, da morajo ljudje celo podnevi prižigati luči. Prah vdira v poslopja, kjer uničuje prebivalce in živila. V Chicagu, Minneapolisu, St. Paulu in St. Louisu so morali zaradi tega zapreti več restavracij. V Rochesteru so morali na ondotni kliniki celo prekiniti operacije, ker je vdiral gost prah v operacijske dvorane ter zasipal instrumente in zastupljali rane. Tudi v prometu je napravil pesek velike nepravilike. Več letal je moralo prekiniti vožnje. Od vseh strani prihajajo poročila, da nastopajo zaradi peščenega viharja bolezni. Ljudje obolevajo posebno v nosu in grlu.

Ustanovitelj francoskega Avto kluba

baron de Zuylen, ki je skoro štirideset let stal na čelu te ustanove, je te dni umrl v Nici, star 74 let

Maščevanje odpuščenega delavca

V Courbevojeu pri Parizu se je te dni odigrala krvava drama. V ondotni tvornici za pločevino je navneteljstvo odpuštilo delavca Cuvellierja, ki je zahteval, da se zopet nastavi. S to zahtevo je prišel v pisarno, kjer so ga odklonili. Poiskal je nato vodjo svojega oddelka v tovarni, potegnul revolver in oddal pet strelkov. Ko so delavci videli blazno početje moža, so se vrgli nanj, da bi ga razorožili. Toda Cuvellier je potegnil še drugi samokres in povzročil takšno paniko, da so ljudje bežali na vse strani. Ko je po dolgem času prispela na lice mesta policija, si je delavec poglaval kroglo še v lastno glavo. Smrtno nevarno ranjenega so ga odpeljali v bolnišnico.

Zračna tekma London—Melbourne

Za mesec oktober je napovedana serija poletov iz Londona v Melbourne. Poletov se bo udeležilo več odličnih pilotov, med drugimi sta prijavila svojo udeležbo tudi zakonca Johnson-Mollison. Polet bo zaradi dolge proge zelo težak, vendar vlada v Angliji prav zaradi tega zanj velikansko zanimanje.

Starost švedskih kovinarjev

Predsednik zveze švedskih kovinarjev je izjavil, da delajo delavci iz te stroke na Švedskem še v starosti 67 let. Nekaj jih je celo prekočilo 70. leto starosti, a hodijo še vedno na delo. Zaradi tega so švedske strokovne organizacije predlagale vladi, naj pripravi zakon ki bo predpisoval upokojeve kovinarjev in njim sorodnih delavcev v neki določeni življenjski dobi. Zdi se, da se bodo zedinili na starost 67 let, in sicer predvsem zaradi tega, da bodo upokojeni delavci napravili prostor mlajšim.

Devetletni vampir

Zadnje čase je vznemirjal prebivalce v okolici Varšave mladostni vampir, ki je ustavljal na cesti delavce v starosti sedem do devet let, jih zabodel in jim nato sesal kri iz rane. Vse žrtve so morali po napadu oddati v bolnišnico. Zasledovalci mladostnega vampirja so ugotovili, da je izvrševal te napade neki devetletni fantič. Oddali so ga v poboževalnico.

ne! Mi Rusi, mi Francozi!«

Šele kasneje sem zvedel nekoliko podrobnosti o njem. Bil je sin nekdanjega cesarskega namestnika na Moravskem grofa Karla Lažanskega in je bil vzgojen na Dunaju in v Solnogradu; potem je služil pri okrajnem glavarstvu v Broumovu. Vzgojen je bil nemško in je bil v sorodu s solnograškimi grofi Wrede, ko pa je prevzel dediščino po stricu, ni samo prevzel posestva, marveč tudi pokojnikovo politično tradicijo. Postal je zaveden Čeh in je tak ostal do smrti, čeprav se nikoli ni mogel naučiti češčine popolnoma. Največji njegov ponos je bilo njegovo čestvo in k temu se je priznaval prav na gniljav način.

V Solnogradu je v češkem jeziku zahteval vojni listek do Prage in ker mu je blaginjak odgovoril, da ga ne razume, je grof začel razgrajati: »Ti nemški nihče, kako si predzreš v Avstriji ne znati češko.« Poklicali so orožnika, ki seveda ni mogel ničesar napraviti, kajti v starih časih je bil grof pač grof. Hujše je bilo takoj ob začetku vojne, ko je grof v vinarni »Pri črnem konju« v Pragi napravil velikanski škandal. Avstrijski generali so tam ravno slavili nekakšne rajhovske častnike in ob napitnici gostom je godba začela igrati

Žena v sodobnem svetu

Posnemanja vredno

Vladni uredbi o redukcijah draginskih doklad za omožene državne uradnike in za samske uradnike in uradnice, ki žive pri starših, sta sledili, kakor znano, 11. maja se podobni uredbi za občinske in banovinske nameščenice in nameščenke.

Proti uredbi za občinsko nameščenstvo je bil na seji ljubljanskega občinskega sveta vložen nujen predlog, ki vsebuje naslednje točke:

Občinski svet smatra za neumestno, da so se določila ministrske uredbe z dne 12. aprila aplicirala tudi na občinske uslužbenke, ne da bi se zaslila občinska uprava. Županu se naroča, naj stori v tem pogledu primerne korake pri ministru za finance in Zvezi mest.

Občinski svet izraža tudi odločno željo, da se omenjena uredba, kolikor se tiče državnih in banovinskih nameščencev, ki so tudi občani mesta Ljubljane in z njim gospodarsko zvezani, temeljito revidira.

Posebej opozarja občinski svet na pravno negotovost, ki jo nastala zaradi te uredbe in na katastrofalne posledice pri tistih uradnikih, ki so si na podlagi dosedanjih, zakonito zajamčenih prejemkov sami ali skupaj s svojimi sorodniki zgradili lastne domove.

Predlagatelj je ugotovil, da te uredbe vsebujejo toliko trdot in naravnost nesocialnih določil, da je nujno potrebna njihova revizija. Nato je prešel k utemeljevanju svojega predloga.

Po tej uredbi bo kaznovan tisti, ki živi skupaj s svojo rodino, s svojimi sorodniki. Tako bi se morala na primer uboga vdova, ki je s trudom in lakoto pustila študirati svoje otroke, prav za prav na stara leta ločiti od njih, medtem ko so na drugi strani otroci kaznovani, ker podpirajo svojo mater ali starega očeta. To je nesocialno. Ne gre, da bi država trgala sinove in hčere od staršev ter rahljala največje sorodniške vezi.

Dalje pomeni ta uredba celo rahljanje zakonskih vezí, saj je znano, da je bilo v zadnjem času vloženih zaradi tega 50 tožb za ločitev zakona.

S to uredbo je tudi razveljavljena služ-

bena pragmatika ter je kršena avtonomija našega mesta.

In kaj bo s pokojninskimi prispevki, ki so jih vsi ti ljudje plačevali vsa leta?

Prejemki javnih uslužbencev so bili doslej vedno tudi podlaga za kredit pri trgovcih in obrtnikih. Vzrok današnje krize je zlasti v tem, da kupna moč neprestano pada. Ne gre, da bi se na eni strani zmanjševala kupna moč prebivalstva, na drugi strani pa zviševali davki obrtnikom in trgovcem.

V debati je g. podžupan poudaril, naj se vzame tam, kjer je kaj preveč. Pokazal je primer: v Angliji se ljudem, ki imajo po 50.000 funtov sterlingov letnih dohodkov, vzame za fiksno 50 do 60 odstotkov, pa še vedno dobro živijo.

Predlog je bil sprejet in je bilo soglasno sklenjeno, da se odkaze personalno - pravnemu odseku, ki naj izdela svoje predloge v desetih dneh in da se pooblasti župan, naj ukrene nato pri vladi potrebne korake.

Občinsko uradništvo je torej našlo svoje zaščitnike. Kaj pa državno uradništvo, ki ima že tako nize prejemke kakor občinsko?

Demontaža ženske enakopravnosti. Nedavno je bilo nameščenih za učitelje pripravniki 100 učiteljskih abiturientov, tako da je od zadnjih treh letnikov nameščenih skupaj 114. Prošnja pa jih je vložila 135. Od žensk pa jih je vložilo prošnjo za namestitev 350. Od vseh teh pa jih je nameščenih v državni službi 8, v dnevničarski 7, iz kreditov bednostnega fonda 45. Pravijo, da se bodo sredstva za te namestitve črpala iz zneska, ki ga bodo vrle redukcije draginskih doklad. A pri teh redukcijah so prizadete pred vsem ženske — torej na korist moškim. Toda ne glede na to bi človek pričakoval, da se bodo namestitve izvršile po socialnih razmerah abiturientov, pa naj bodo moški ali ženske; tisti, ki težje čaka, ki ima manj sredstev, naj pride prej na vrsto. Med abiturientkami so dekleta, ki čakajo po 3 leta, ki nimajo staršev, ki naravnost stradajo, a niso bile še nameščene. Torej demontaža ženske enakopravnosti na vsaj črti.

Iz akvaristove torbe

O lipanu in drugo.

Ko sem pred nekoliko dnevi akvariral v Cornovu in Radnji kraj Brezovice, je bilo opaziti na gomilah zemlje in na posušenih vodnih rastlinah ob obali, da sta potok in jarek očistena. Čiščenje barskih jarkov in potokov je nujna potreba in ponoviti se mora vsako leto, sicer ne more voda po močnejših nalivih hitro odtekat. Zato naglo narašča in poplavlja rodovitna polja. Vsakoletno čiščenje jarkov je torej zlasti za naše Barjane zelo važna reč, samo je priporočati, da ne bo čas čiščenja v dobi ribje drsti. Gospodarski pomen rib in davek plačujoče posestnike vod bi bilo treba vsakekor upoštevati in vršiti bi se moralo čiščenje vedno jeseni, ko ima kmetovalec navadno več časa in ker je ribji zarod v tej dobi kolikor toliko odrasel.

Vsako ve, da silijo ribe za časa drsti v manjše in najmanjše jarko in potoke, kjer odlagajo svoje ikre. Pri čiščenju pomladi pa izmečejo delavci z blatom vred vse ikre in pa tudi mnogo najmlajšega zaroda na suho. Ali je to potrebno in komu v korist? V jeseni pa, ko je otava na obalah že pokošena, ko so ribice že večje, se iztrebljajo vodne rastline brez kakršne koli škode.

V Cornovu in Radnji je bilo zaradi pomladanskega čiščenja zelo malo rib. Ker nisem ujel, česar sem si želel, mi je bila smoter pri povratku v Ljubljano neka kotlica v Malem grabnu, kjer sem nekaj dni poprej videl letošnje losose. Ujel sem dva in ugotovil, da sta ne preko 4 cm dolga letošnja lipana (Thymallus vulgaris), od katerih sem enega vzel s seboj. Ker je lipan riba tekočih in mrzljivih voda, ni prikladen za akvarije, ki nimajo stalnega dotoka sveže vode. Tudi v akvarijih s prezračevalniki je treba doliti poleti dvakrat na dan mrzle vode. Isto velja za sulce in postvri samo šarenka, ki smo jo dobili iz Amerike in ki se je pri nas udomačila, prenaša tudi toplejšo vodo.

Lipani začne drsti, če je toplo, že v marcu, navadno v aprilu, v planinskih potokih pa šele v maju, ker se ti potoki zaradi talečega se snega pozneje ogrejejo. Dr. Křištof omenja, da je normalna dolžina lipana 30 cm. V Gornji Zili sem ujel lipane s povprečno dolžino 40 cm, tu in tam pa tudi kakšnega orjaka. Po knjigi dr. Munde so živali nad 50 cm dolžine izjeme. Kot tako izjemo navaja primer docenta dr. Iv. Robide (ribolovec, akvarist in poznavalec ribjih bolezni), ki je v časih, ko je tekla zelena Ljubljanka nevarno skozi Ljubljano, ujel sredi Ljubljane lipana, ki je tehtal 3 kg 15 dkg. Mnogo lipanov je sedaj v gornji Ljubljani, a tudi v dolnji Ljubljani od kašelskega mostu do izliva niso redki.

V Gornji Zili love nepoklicani ribiči lipane za časa drsti na poseben način. Znano je, da nastavljajo lovski tatovi in drugi divjačin zanke. Da se tudi ribe na tak način love, je pa manj znano. Opazoval sem v nekem pritoku Gornje Zile lipane pri drsti. Poedini parčki so bili tik obale ter se lesketali v mavricastih barvah, a hrbtne plavuti so jim bile posebno pestre: modre, rdeče in črne. Po naključju sem zagledal v vodi žično zanko, ki je bila s klinom pritrjena med kamenjem. Takoj sem si mislil, da mora to veljati lipanom. Izpraveval sem ribice in dognal, da love neupravičeni lipane na tak način, seveda samo za časa drsti.

Lipaneček, ki sem ga vzel domov, je zelo živahen, manjka mu pa tekoča voda. Ne poznavalec bi mislil, da je krapavec. Vitek, podolgovat je, vendar ga spoznamo takoj po tipičnih gibih trupa kot lososa. Lipan ima tudi daljšo hrbtno plavut. Dobro opazi toščenko, ki jo sicer pri tako mladih ribah težko razpoznamo. Sino se zanima za dafnije, samooke in tubifekse ter je v tem pogledu konkurent ščukice, ki je v sosednem steklu in ki bi tudi ves dan samo jedla.

Omenjeni lipaneček se je izlegel iz iker marčeve ali aprilске drsti. Ikre so premera 3 do 4 mm. Tri tedne leže ikre v jamicah, ki jih napravijo ikricne, nato pa se pojavijo majhni neokretni lipani.

Ko vzamemo majhne ribice zaradi studija domov, jih ne smemo zamenjati glede hrane. Važno je poznavanje njihovega življenja v prirodi, zlasti poznavanje hrane. Nekoč sem namreč čital, da so nekemu opazovalcu ribice slušale. To je le tedaj mogoče, če jih ni hranili, to je: ni vedel, kaj jedo. Voda sama, blato in rastline ne dajejo ribam hrane. Treba jih je hraniti z umetnimi ali naravnimi hranili, sicer morajo ribe opesati in končno poginiti. Akvaristovstvo je v tem pogledu neka vrsta dopolnilne vede za ihtiologijo ali z drugimi besedami: ihtiolog bi moral biti in je tudi v večini primerov akvarist, kateremu mora biti blagor njegovih ljubljank največja briga.

O. S.

»Mavrica« leti v Južno Ameriko

V petek se je dvignil k poletu iz Francije v Južno Ameriko znani francoski aeroplan »Arc en Ciel«. Letalo je imelo na krovo šest potnikov. Pri krmlilu je znani pilot Mermoz. Letalo bo medpotoma pristalo v Casablanci in Dakaru. »Arc en Ciel« leti v Južno Ameriko zato, da dokaže svojo uporabnost za prekomorske polete. Pot čez Ocean mora napraviti trikrat, šele potem ga bo sprejela družba »Air France« v svoj letalski kader.

po češko in to je bil menda edini češki stavek, ki ga je znala. Ko se je prebujala, je opazila okoli sebe zbrano vso kliniko in eden izmed gospodov v belih plaščih ji je dejal: »Gospodična, to pri nas lahko vpijete tudi, kadar niste v narkozi.«

V svoji instruktorski službi sem se nekoč seznanil z vzgojiteljem mladih grofov Nostitzev. Bil je to mlad katoliški pater. Nisem vedel, kaj bi z njim govoril, patreček pa je nekaj premliljal in potem kar na vsem lepem izbruhnil: »Čprav sem duhovnik, najrajši bi vzel puško, pa bi streljal...«

»Na Ruše?«

Pater je nejevoljno odmgil z glavo: »Ne na Ruše, na Avstrije!« Tedaj smo namreč že imeli prve vesti o naših legijah.

Taka je bila okolica grofa Lažanskega, on sam pa je redke posetnike zvestega avstrijskega plemstva strašil s svojimi protiaustrijskimi izjavami, pozival na revolucijo in se rogal avstrijskim uradnikom poročilom. Posetniki so ga strahoma zastrkali, izdal pa ga ni nihče. Tako je postal Čeh nemškega jezika v čisto švabskem kraju verno pričakoval padca habsburških vsiljencev in ga je seveda tudi dočkal.

Sportna nedelja

Ljubljana — v lahki atletiki prva

V soboto in včeraj je bilo na igrišču Primorja tekmovalje za državno prvenstvo v lahki atletiki za moštva — Prvak države in Ljubljane je Primorje s 87.328,48 in pol, druga je Ilirija z 62.006,91 točkami

Ljubljana, 27. maja.

Za letošnje lahkoatletsko prvenstvo Jugoslavije za moštva se je priredil ASK Primorje pobral, da bi tekmovalje v vsakem pogledu ustrezalo višini državno-prvenstvenih tekmovalj. Popravljen je bil tekmovalni prostor, ki so prvi dan tekmovalja kazale slike res vzorne in enega najboljših lahkoatletskih prostorov po državi. Videli smo celo novost na lahkoatletskih tekmovaljih v Ljubljani, da je sodniški zbor splošno obvešal publiko o dogodkih pri tekmovalju z ojačevalcem, ki ga je pri pripravi dala na razpolago tiskarna Radio Dobrelet. Zeleni bi si tako obveščanje občinstva pri vseh lahkoatletskih tekмах tudi v bodoče!

Lahkoatletskim napravam so brez dvoma ustrezale tudi priprave obeh nastopajočih klubov, kajti oba sta beležila rekordno število prijavljenec, ki so vsebovala imena vseh naših najboljših atletov. Zlat sta morala tudi to pot oba kluba resignirati zaradi zadržkov na marsikatero svojo odlično moč. Dasi je novi sistem tekmovalja znanjšal možnost nastopa posameznega tekmovalca od 6 na 4 discipline, so rezultati prvega dne kazali jasne obsele, da bi Primorje prekosilo rekordni rezultat, ki ga je doseglo lani in bo tudi Ilirija prekosila prejšnji rekord, ki ga je branila zagrebška Concordia. Ze v soboto vremenske razmere niso bile najboljše, močan veter večinoma v bok tekmovalcev in težko ozračje, ki je pretilo vse popoldne z nevihto, ki je na koncu tekmovalja tudi nastopila, sta znatno handicapirala vso tekmovalno ekipo. Včerajšnji naliv, ki je trajal tudi ves čas današnjega tekmovalja, je popolnoma pokvaril naprave, ki pa jih je kvaliteta in energija nastopajočih le premagala za doseg vsaj minimalnih rezultatov. Tekmovalje drugega dne je zlasti veliko škodovala Primorji, ki je večino svoje ekipe plasiral v disciplinah tekov. Podfartiti je treba velik napredek Ilirije, ki je gotovo prekosila dosedanje vodilne atletske klube v naši državi, Concordio in Haška, in se plasirala na sigurno drugo mesto za ponovnim državnim prvakom Primorjem.

Tekmovalje je kljub neugodnim vremenskim prilikam nudilo povsod krasno borbo. Odlična kvaliteta mnogih atletov je prišla do polne veljave, tako da z mirno vestjo gledamo na dvomatch, ki ga pričakuje Ljubljana prihodnjega nedeljo proti reprezentanci Gradca. Obenem smo prepričani, da bo letošnje državno reprezentanco za balkanske igre v Zagrebu tvorilo neprimerno več naših atletov kakor dosedaj.

V naslednjem splošni rezultati z doseženimi točkami v posameznih disciplinah:

Tek 100 m: Primorje 16.313,40, Ilirija 11.074,60. Najboljše rezultate so dosegli: Kovačič Alfonz 11,2, Cerar Drago 11,4, Raner 11,8, Sušteršič 11,9 (vsi Primorje), Svetek (Ilirija) 11,9. Skok (Primorje) je startal samo izbirno za Gradec in je preletel progo v 11,3. Močan veter v bok je znatno oviral tekmovalce.

Met krogla: Primorje 3664, Ilirija 5868. Najboljši rezultat je dosegel Zupančič Neli (Ilirija) z metom 12,70. Sledi Jeglič (I) 12,65. Stepišnik Milan (I) je startal samo izbirno za Gradec in je dosegel 12,50.

Skok v daljino: Primorje 5102,65, Ilirija 2868,50. Dosedaj najboljše kvalitativni rezultati pri nas. Prvi je Martini s 6,53, nato pa Korčec 6,47, Raič 6,37, Putinja 6,36 (vsi Primorje) in Stepišnik (Ilirija) 6,33.

Tek 400 m: Primorje 7619,72, Ilirija 6728,88. Najboljši rezultat je dosegel Kreva 55,2. Tesno za njim Zorja Aleš 55,3 in Skok 55,7 (vsi Primorje). Pri tej disciplini se poznajo sledovi nevihte, ki se je pripravila.

Tek 5000 m: Primorje 3676,76, Ilirija 3982,58. Najboljši rezultat je dosegel Bručan (Ilirija) 16,47 dve petini. Sledi Starman Lado (I) 17,18 tri petine. Bručan ni imel nobene konkurence.

Met diska: Primorje 4011,14, Ilirija 6371,64. Prvi Slamič (P) z metom 37,05, nato pa Jeglič 36,30 in Stepišnik (oba Ilirija) 35,20.

Tek 800 m: Primorje 5758, Ilirija 2705,50. Tudi tukaj kakor na vseh srednjih progah prednjači Kreva z rezultatom 2:05,5. Sledijo mu Zorja Aleš 2:06, Goršek 2:08,5, Czurda 2:08,8 in Srakar (vsi Primorje) 2:09,4. Tudi Ostermann (I) je dosegel čas slednjega, škoda, da so najmočnejši tekači bili razdeljeni v različne skupine, ker bi bil rezultat vseh vodilnih v skupnem nastopu znatno boljši.

Skok v višino: Primorje 7580, Ilirija 9522. Ta disciplina je bila zaključena že v temi in nas je zaradi tega sigurno prikrajšala za nov državni rekord, ki bi ga bil dosegel odlično razpoložen Martin (P.). Njegov skok preko 180 v prvem pokušaju je bil najlepši skok, ki smo ga dosedaj videli v Ljubljani. Tudi Zupančič Neli (I) preko 175 s prvim pokušajem je dokazal, da je letos v svoji najboljši formi. Znamko 165 so preskočili še atleti Zgur, Stavbe, Bertonec, Stanko, Marek Evgen (vsi P.), Svetek, Stegu Rado (oba Ilirija).

Po prvem dnevu je bilo stanje točk naslednje: Primorje 53.625,67, Ilirija 43.065,80.

V naslednjem rezultatu drugega dneva:

Tek 200 m: Primorje 9180, Ilirija 3765. Najboljši rezultat je dosegel Kovačič (P.) s časom 24 sekund, sledi mu odlični junoski klubski tovariš Sušteršič s 24,4, Cerar Drago 24,6 in Svetek, Ilirija 24,8.

Met kladiva: Primorje ni postavilo nobenega tekmovalca. Ilirija je dosegla 902,10 točk. Prvi v konkurenci Jeglič z metom 35,25, Stepišnik je izbirno za Gradec dosegel 37,60.

Troskok: Primorje 1180,40, Ilirija 576,4. Najboljši in res odlični skok na nemogoči skakalnici je dosegel Perper (P.) z rezultatom 12,57.

Met kopja: Primorje 497,575, Ilirija 543,50. Prvi Dečman (I.) z metom 44,40.

Tek 10 km: Primorje 701,30, Ilirija 2411,31. Odlični in brezkonkurenčni je bil v tej disciplini Ilirijan Bručan, ki je dosegel čas 34,27 in 4/5.

Tek 1500 m: Primorje 3110,54, Ilirija 1450,80. V tej disciplini je nemogoč teren že močno vplival na rezultate, kajti mnogi odlični in znani atleti, kakor Srakar, Strucej, Skušek, Bručan in Starman niso dosegli niti minimala 4:50. Za dokaz navajamo rezultat Kreva kot najboljšega 4:24, ki je pred 14 dnevi na mednarodnem mitingu Primorja potreboval za to progo 4:13 in eno petino. Kot odlični atleti, ki so se močno popravili, so se izkazali Goršek s 4:28 in dve petini, Czurda (oba P.) s 4:33 in Ostermann (I.) s 4:35.

Skok ob palici: Primorje 433, Ilirija 2003. S krasnim skokom preko odlične značke 3,4 m je Zupančič Neli (I.) premagal nemogoča tla. Dobro se je postavil tudi vzorni sokolski telovadelec Pristov (I.) s skokom preko 3 m.

Sledila je zadnja disciplina stafetni tek 4x100 m.

V zadnjem delu je teren prisilil vodstvo obeh tekmovalnih ekip, da je spreminilo sestavo stafetnih moštev in uvrstilo samo najmočnejše ljudi. Primorju je uspelo tako plasirati v dovoljeni minimalni rezultat, ki ga je dosegla Ilirija s 4:13 in eno petino.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi 13.220.

Lahkoatletsko drž. prvenstvo za moštva v Zagrebu. Pri sobotnih in včerajšnjih tekmovaljih po moštvi so zagrebški klubi dosegli naslednje število točk: Haška 52.209, Concordia 47.470, Marathon 25.564 in Makabi

TEDEN DNI FILMA

Gloria Swansonova, slavna ameriška igralka, naša stara znanica iz časov nemega filma, je spet prišla na površje. Ameriški listi kar ne morejo prebrati njenih najnovejših filmov. Nekateri izmed njih bodo v nemški verziji že v jeseni v Evropi.

Pot k filmu

Dandanes se nam zdi že samo ob sebi umevno, da pristejamo film k resni umetniški panogi. In vendar je prav za prav še bore malo časa, kar se je zdel ljudem film je igračkarije, neresna cirkuška gluma. V tistih letih, ko je bil še v povojih, je le malo ljudi slutilo, kakšna bodočnost ga čaka. Le malo igralcev se mu je posvetilo. Še manj je bilo tistih, ki so zaradi »platna« zapustili »deske, ki pomenijo sveto«.

To nekakšno omaro-ovraževanje filma je pač povzročala takrat še ne dovolj razvita tehnika fotografiranja, ki ni dopuščala slikanja vseh mimičnih zmožnosti igralcev. Saj bi na primer takratne tragedije dandanes zbujele več smeha kakor najboljše moderne komedije.

Toda pustimo to in se vrnimo k naslovu. Povprečnim ljudem se najbrž zdi že zdaj, da je igranje v filmu nekaj preprostejšega, prav nič težavnega. Mislijo, da je treba imeti le lep obraz in primerno postavbo, pa nekaj igralskih zmožnosti in človek postane kar mimo grede filmski igralec. Drugi menijo, da je statiranje v filmih že prva stopnja za bodočega filmskega zvezdnika.

Cepprav je prišlo nekaj filmskih zvezdnikov iz velikega števila statistov — pomislimo samo na Rudolfa Valentina — so bile vendar to same izjeme. Danes bi bilo skoraj že nemogoče. Govoreči film stavi na igralce toliko zahtev, da je treba dolgoletnega študija, preden je mogoče igrati, kakor se mora. Dramske in filmske šole so pot do filma, ne pa le gola sreča in lep obrazek.

Ni resnica, da bi se filmske družbe otrešale filmskega naraščanja. Nasprotno! Iščejo mladino, toda dobre je zelo malo. Dobremu naraščanju, ki se uči v znanih dramskih šolah, je pot do filma odprta. Skoraj vsak absolvent dobi vlogu v filmu. Toda izkaže se jih le malo. Skoraj vselej je prvi filmski poizkus mladega absolventa obnem tudi zadnji.

Film zahteva več kakor gledališče — tega se mora vsak mlad igralec zavedati. In še nečesa — če tudi pride k filmu, to še ne pomeni, da bo tam ostal in zaslovel. Filmske bodočnosti in slave nima nihče v žepu. Šele priboriti si jo mora. To pa je dosti težavnejše kakor se nam zdi, ko gledamo smehljajoče se filmske obraze na platnu.

Zabaven film iz vojaškega življenja

Burka iz vojaškega življenja je film z naslovom »Anamarija, nevesta kompanije«. Smoter vseh zapletkov v burki je prejetna zabava, kar je tudi v polnem obsegu doseženo. Glavni vlogi igrata Lucie Englišcheva kot Anamarija in Paul Hörbiger kot mušketir Lehmann. Vsebinska je v glavnih oblikih tale:

Prav poleg pehotne vojašnice je zavod gospodične von Rabenau za hčerke iz boljših rodbin. Od jutra do noči se čuje iz vojašnice hrup, zlasti pa pesem o Anamariji, nevesti kompanije, ki jo vojaki ne prestopajo prepevajo. Voditeljica zavoda jezi ta pesem, katere raskavo besedilo se ji ne vidi primerno za moralno navedbo mladih dam, ki seveda tudi rade sem in tja zapojejo to pesem. Pritožba voditeljice na vojno ministrstvo ima za posledico prepoved glasnega prepevanja pesmi o Anamariji. Pri neki priliki je sklenil mušketir Lehmann, pretkan vojska, na ne posebno prijeten način znanje z Anamarijo, ki je bila nekak faktotum v penzionatu. Dobil je namreč od nje zaupnice, ko se ji je hotel intimitije približati.

V penzionatu je deklica Margot, ki je zaljubljena v praporščaka Wernerja. Werner je še hudo mlad, zlasti kar se vina in ženske tiče. Njegovo vzgojo za oficirja naj prevzame poročnik Rupp. Werner postane vodja korporalstva in prevzame sobo, v kateri leži tudi Lehmann. Vsi, tudi narednik, izkušajo ogreniti življenje mlademu praporščaku. Toda prvotno nasprotje med praporščakom in starim vojskaom Lehmannom se izpremeni v prijateljstvo. Ko Werner prvič obišče Margoto v penzionatu, ga voditeljica enostavno postavi pred prag, vendar se obema zaljubljenca posreči sestanek v klavirski sobi; medtem pa mora Lehmann zapustiti pred hišo Anamarijo, katere dolžnost je, paziti na Margoto. Dela se zaljubljenega, kar preprosto dekle verjame.

V izvrševanju vzgoje mladega praporščaka povabi poročnik Rupp Wernerja na majhno intimno zabavo, ki se vrši vsak četrtek v poročniškem stanovanju. Da si pustijo malomestno življenje malo osladijo, povabijo na zabavo lepe, mlade dame iz berlinskega gledališča. Ker Werner tako ne more priti h klavirski uri, edini možnosti za sestanek z Margoto, pošlje taksli Lehmann, da ga opraviči. Margot se jezi, zaradi česar Lehmann, poslan od Wernerja, prepleza ponoči zid, da bi v penzionatu na kak način oddal Margoti pismo. Toda voditeljica zasači Lehmann, ki je bil pismo k sreči že oddal. Lehmann se tedaj zlaže, da je prišel le k Anamariji. Ta vest zadene Anamarijo kot blisk. Zaradi nje je prišel ta mož. V njenem srcu se razvije ljubezen. Čisto odkritosrčno jo prizna. Lehmann je presenečen nad uspehom svoje laži. Ves je vesel, da lahko zapusti poslopje penzionata. Anamarija je na mestu odpustena.

Naslednje jutro dozna Anamarija v svoji največje razočaranje, da je Lehmann prišel v zavod iz drugih vzrokov. Sklene maščevati se. V to svrhu sprejme službo natakarice v majhni gostilni nasproti vojašnice, in ko obišče Lehmann ta lokal, se silno začudi, ko vidi, da je prej v zavodu čisto zabubana Anamarija postala sedaj naenkrat prav čedno dekle. Zda se Lehmann resnično zaljubi vanjo, toda Anamarija se udelejuje, kakor da bi bila res nevesta vse kompanije. Razvije se razposajeno popivanje v lokal. Ko je naslednjega jutra nastopila kompanija, so videli vsi vojaki, kakor bi bili prišli iz bitke. Kapetan se huduje. Kako naj se napoti s tako kompanijo na parado v Berlin na Tempelhofsko polje? Takoj prepove moštvo obisk tega lokala pred parado. Oficirji, ki so slišali govorice o lepoti Anamariji, obiščejo lokal. Tudi Wernerja so vzeli s seboj. Kljub prepovedi da se vtihtopiti v gostilno Lehmann, ki se je takoj skril, go so prišli oficirji.

Zda je prišel čas, da se Anamarija maščuje nad Lehmannom. Začne koketirati z Wernerjem. Ta pa, da ne bi veljal za strahopetca, se začne z njo igrati. Huda scena, ki se še poostri, ko se zda prijavita Margot in voditeljica penzionata. Vsa prijateljstva se razbijejo. Lehmann sklene, maščevati se nad praporščakom; pri večki paradi na Tempelhofskem polju, kjer bo praporščak vodje čete, v kateri bo tudi Lehmann, hoče ta izgubiti čevlji. To bo velika blaznava. V zadnjem trenutku izve za to namero Anamarija in po hiti v Berlin, da bi preprečila zlo. Tam dobi Margoto. Prepoved. Parada se je začela. Regiment za regimentom koraka mimo. Tedaj se zgodi, da odleti Lehmann čevlji. Toda Lehmann junaško koraka dalje bos. Ko je konec parade, ga še pohvalijo, da je brez čevljev tako pogumno stopal. Tedaj pa pade kapetanu na um, da je čevlji izgubil. Že se pripravlja nevihta nad Lehmannovo glavo, ko priseta Anamarija in Margot izgubljeni čevlji.

Ob velikem navdušenju vojaštva se sprizajna oba para in kompanija odkoraka ob igranju pesmi o »Anamariji, nevesti kompanije«.

Film bomo dobili kmalu v Ljubljano. In ker vse filmske burke uspevajo, bo gotovo tudi ta polnila kinematografsko dvorano.

»Pripovedke iz spalnice«

Ta film je v Ameriki dosegel velike uspehe. Otroci in mladi psi so v Ameriki že dolgo tista skrivnost, ki daje vsakemu takemu filmu pečat uspeha. Otroški film je to. Siromašni starši odložijo svoje dete v avto bogatega mladega moža, ki zapuščeno dete naposled tako voljubi, da postane njegov suženj. Za dete vzame v službo pestunjo, ki se vanjo zagleda. Sledi seveda zaroka. Konec torej, kakor si ga želi občinstvo. Vse dejanje filmske drame je prepleteno z lepimi in pristranskimi prizori, ki terjajo od mehkoverčnih gledalcev vtisi nekega solza.

Glavni vlogi imata Francoz Maurice Chevalier, čigar spretna igra nam je že znana, in Helen Twelvetreesova kot pestunja. Twelvetreesova učinkuje kot ljubek ženski tip, igra prilično, vendar se s Chevalierjevo igro ne more meriti. Prav dober je komično-stoični sluga (Horton).

Ameriška in evropska kritika pravica o tem filmu, da je povsod zmagal na vsej črti in povsod polni kinematografske blaginje. Prav gotovo ne bo drugače v Ljubljani, kjer bomo »Pripovedke iz spalnice« kmalu lahko gledali na platnu.

Annabella, slavna francoska filmska igralka

Kdaj so se rodili

Liane Haid 16. avgusta 1900 na Dunaju. Lien Deyers 5. novembra 1910 na Nizozemskem. Marlene Dietrich 27. oktobra 1902 v Berlinu. Käthe v Nagy 4. aprila 1910 v Sztarmaju. Brigita Helm 17. marca 1908 v Berlinu. Lilian Harvey, 19. januarja 1897. Janet Gaynor 6. oktobra 1907 v Filadelfiji. Heinrich George 9. oktobra 1893 v Stettinu. Harry Liedtke 12. oktobra 1888 v Königsbergu. Joseph Schmidt 6. marca 1905 na Dunaju. Hans Brausewetter 24. maja 1899 v Malagi. Herbert Ernst Groh 27. maja 1906 v Luzernu. Magda Schneider 17. maja 1911.

Filmske novosti

Ufa bo izdelala film iz predvojnega Rusije pod naslovom »Knez Voroncov«. Glavno vlogo bo igrala Brigita Helmova, režiral pa bo A. Robinson.

Z Dunaja poročajo, da bo Jarmila Novotna igrala glavno žensko vlogo v filmu po Leharjevi opereti »Frasquita«.

»Charleyeveto tetko« so filmali. Glavno besedo v njej ima Paul Kemp.

»Pesem za tvoje srce« je nova filmska opereta s Hansom Sönnkerjem. Isti pevec je tudi pravkar dovršil film »Rumene narčice«, kjer je njegova partnerica Karin Hardtova.

Režiser Paul Martin, ki je postal znan z režijo filma »Plavi sen«, kjer je igrala

Lilian Harveyeva, je tudi prišel k Foxu v Hollywood. Režiral bo naslednji film Harveyeve »Doba ljubezni«.

Ameriška filmska družba Universal je kupila slovito knjigo Hansa Fallade »Mali mož, kaj pa zdaj?« Frank Borzage bo režiral film, ki ga bodo po njej napravili. Glavni vlogi bosta imela Douglas Montgomery in Margaret Sullyvanova.

Harry Piel je dovršil svoj film »Svet je moj«.

Filmske zanimivosti

Douglas Fairbanks mlajši je sklenil daljšo pogodbo z nekim angleškim gledališčem.

Velik filmski arhiv bodo ustanovili na Dunaju. V njem bodo zbrali material o 60.000 filmih. Urejeval ga bo dr. Josef Gregor, ki je izdal znano knjigo »Stoletje filma«.

Heinz Rühmann je vložil proti svoji ženi tožbo za ločitev zakona. Mika ga pa že drug zakoniki jarem. Oženiti se misli namreč z igralko — Zagrebčanko Gerdo Maurusovo.

Raquel Torresova se je nedavno poročila z ameriškim bančnikom Stephanom Amesom. Poroka je bila na ladji na poti proti Havajskim otokom. Med gosti so bili tudi zvezdniki in zvezdnice Al Jolson, Claudette Colbert, Bebe Daniels in Frederic March.

V Egiptu so začeli delati domače govoreče filme. Doslej še niso imeli lastne produkcije.

Ramon Novarro pride letos še v Evropo in bo imel v Parizu več pevskih koncertov.

V Hollywoodu se je Maurice Chevalier precej nevarno ponestril z avtom.

V Italiji bodo uveljavili filmski zakon, ki bo predpisoval, da bo treba vse tuje filme sinhronizirati v Italiji.

Prejšnji newyorški župan Jimmy Walker bo igral glavno vlogo v nekem filmu in bo za to dobil 150.000 dolarjev.

Znižanje cen in fašistična politika

Kampanja za znižanje cen je ne glede na to, da je bila morda zares zamišljena v korist najširših slojev, postala pravo upravljanje malega trgovca. Doslej se namreč v vseh osmih tednih nikjer v Italiji in zlasti ne v slovenskih in hrvaških pokrajinah ni zgodilo, da bi bil zaradi visokih cen kaznovan kak veletrgovec. Na stotine pa je že majhnih trgovin, ki so jih fašistične komisije zaprle za tri, pet in celo mesec dni.

Poleg vsega tega pa so fašistične oblasti, kakor smo omenili že pred tedni, v naših krajih naperile še posebno ostro proti slovenskim in hrvaškim trgovcem na deželi. Prav te dni je goriški prefekturna komisija »kaznovala« več slovenskih trgovin v Rihemberku, Komnu in drugod. Trgovine Marije Švagičeve in Alojzija Šubana v Komnu ter Ludvika Čebzona v Rihemberku so bile zaprte po tri, prodajalica Rudolfa Vrabca v Rihemberku pa pet dni. Nadalje so oblasti odredile zaporo neke trgovine v Gorici za 10 dni in 6 trgovin v Pulji po tri in pet dni, izmed poslednjih bo ostala Benušičeva trgovina zaprta za nedoločen čas.

Novi občinski sveti na Krasu

Preteklo nedeljo sta se vršili v Postojni in Sežani dve fašistični ceremoniji, ki so jima za deželo tako sicer brezbržni tržaški listi posvetili mnogo pozornosti in še več prostora na svojih straneh. Tržaški prefekt je zapisel novo imenovane občinske svetnike v Bukovju, Postojni, Repentaboru, Sežani, Slavini, Stjaku, Sent Petru na Krasu, Vremah, Tomaju in Zgoniku. (Mimogrede omenjeno je bil za občinskega svetnika v Postojni imenovan tudi cesarsko-kraljevi knez in novo pečeni fašist dr. Windischgrätz.)

Vse to pa bi ne bilo še tako hudo zanimivo, da ni znani zatiralec našega življa na Goriškem in v zadnjem času tudi na Tržaškem prefekt Tiengo, ki ima na vesti tudi ogabno kampanjo proti tržaškemu škofu dr. Fogarju, porabil prilike, da vsaj poskusi rehabilitirati propalega fašističnega valpeta Grazioli, ki si je v zadnjem času priboril novih sramotnih zaslug kot fašistični inspektor v krajih od Sežane do Postojne. Toda tudi ta poskus tržaškega prefekta je ostal jalov. Sodba, ki jo je ljudstvo izreklo nad Graziolijem, je nepopravljiva in neizbrisna. Tiengo je v svojem govoru naglasil: »Gotovo tolačim čustva vas vseh, če se spomnim dela in zvestobe tovariša Grazioli, ki ga izvestni tuji tisk kvalificira kot tolovaja, a ga poznamo kot najbolj vdanega in zaslugega služabnika fašističnih idej in režima.« Točno in razumljivo! Drugačne ugotovitve Tiengo tudi ne bi mogel podati, saj bi ne bilo v skladu z njegovimi lastnimi deli in zaslugami.

— Kultura. Laški listi pa tudi fašistična gospoda nikoli ne prezrejo prilike, ko lahko obesimo na veliki zvon svojo sicer že precej obrabljeno 2000-letno kulturo. Zadnjič pa jo je tržaški »Piccolo« za čudo zamolčal. Po mestu, posebno pa okrog glavnega trga namreč ljudje na moč pobijajo silno nadežno golobjo zalego. In se je omenjeni židovski list obregnil ob nje, češ da se srečni lovci in njih gostje še celo na vse pretege mastijo z nedolžnimi pitkami, ki imajo z njimi Tržačani pa tudi tuji toliko veselja. Iz previdnosti se list ni natančneje zanimal, kdo so prav za prav ti lovci, ker bi moral sicer pribiti nekaj prav pikrega na račun preljubljenih južnih bratov in njih toliko oboževane kulture. Barbarski Slovenci in recimo tudi nekdanji Avstrijci, ki jih imajo Lahi tako radi vedno hkrati na jeziku, vsekakor niti v cesarsko-kraljevih časih niso bili tako — kulturni.

— Poslednji demografski podatki za tržaško pokrajino spet prozorno kažejo, kako nesorazmerno narašča število slovenskega prebivalstva na deželi v primeri s porastom pretežno italijanskega prebivalstva v Trstu. Trst, ki šteje skoro 250.000 ljudi, beleži v marcu 24, v aprilu pa 21 oseb naravnega prirastka. V vsej ostali pokrajini, ki šteje le 100.000 prebivalcev, pa je število rojstev presegalo število smrtnih primerov v marcu za 76, v aprilu pa za 66 ljudi. Če primerjamo te podatke med seboj, doženemo, da je povprečni naravni prirastek v krajih s skoraj izključno slovenskim prebivalstvom osmerkrat tolik nego v pretežno italijanskem Trstu.

— Na tržaški železniški postaji so pričeli pred nekaj tedni graditi dva nova tira. Povečali bodo tudi kolodvorsko poslopje za cel trakt. Tržaška postaja je sicer res, kakor zatrjujejo tržaški listi, zelo obremenjena, ker mora na štirih tirih odpraviti po 80 vlakov na dan, vendar pa je že do sedaj brez težav služila svojim namenom in sicer vse od leta 1918 dalje. Očividno jo širijo iz čisto vojaških razlogov, saj bo Tržič v primeru kake vojne postal važen železniški vozil, ki bo odpiral zveze proti Pulji, Reki, Postojni in deloma tudi Gorici. Nasproti postaji je skalnat grič, ki ga sedaj zaradi dveh novih tirov rušijo v dolžini 700 m in v širini 4 metrov.

— V diviziji italijanskega vojnega brodovja je večerj priplula v Trst. Divizijo sestavljajo štiri križarke in štiri rušilci. Prihod brodovja je bil v zvezi s pomorsko razstavo, ki so jo večerj otvorili v poslopju nove pomorske postaje.

— Tržaška mestna hranilnica je dobila nov upravni svet, ki sta ji ga — to je menda tudi v smislu toliko proslavljenih fašističnih stanovskih idej — imenovala tržaški podesta in fašistovski pokrajinski gospodarski svet. Med novimi svetniki je tudi nekdanji avstrijski častnik capitano Alfred Pototschnig.

— Požar v kinematografu. Zadnjič nedeljo zvečer je nastal v tržaškem ljudskem kinematografu »Volta« požar. Vnel se je filmski trak. Zato se je ogenj razširil z veliko naglico. Med publiko, ki je bilo k sreči zelo malo, je nastala panika, vendar so brez nesreče izpraznili dvorano. Le dva moška sta dobila hude opekline. Požar so pogasili tržaški gasilci šele po hudih naporih. Materialna škoda je znatna.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Na križišču centra Ljubljane oddamo za 1. avgust v I. nadstropju

komfortno stanovanje

obstoječe: iz 5 velikih sob in dveh kabineto, primerno tudi za poslovne lokale za:

zdravnike
zobozdravnike
zavarovalnice
odvetnike
agente
modne salone. 4740

Vprašati v oglašnem oddelku »Jutra«.

Mali oglasi

Telefon 2059
Premog
Karbonski
drva in kole
nadi
POGAČNIK
Bohoričeva ulica 5

Krajevne zastopnike
za prodajo Jordan
gorke vode proti
vizijski sprejme
ALBERT RUPP
Beograd
Kn. Mihajlova ul. 16
8402

Mizarske stroje
nove in malo rabljene,
v najboljšem stanju, lahko re
jo ugodno kupiti. Vabimo
Vse na brezplačen ogled.
Klein & Stiefel Fudr
stevstvo Peter Angelo,
t. o. z. Ljubljana, Tyršova
cesta št. 31. Telefon 3340.
330-25

Želo posodi se oblečete
pri Praskorju
v Ljubljani, Dr. Petra go
sta št. 34. 303-6

Objava

U DOM KRALJA ALEKSANDRA I. za učence srednjih škola
v Beogradu primolice se šolske 1934-35 godine u PRVI razred
30 učenika uz plaćanje.

Svi koji žele biti primljeni u Dom za pitomce polagaće prijemni
ispit u Muškoj gimnaziji Kralja Aleksandra I. koja je u Domu.
Prijemni ispit polagaće se 24 juna i daljnih dana.

Molbe za prijemni ispit taksirane sa 5.— Din treba poslati
direktoru muške gimnazije Kralja Aleksandra I. u Beogradu, Miodraga Davidovića ul. br. 33 najdalje do 22 juna 1934 god. i priložiti
im: 1. krštenicu odn. rodni list, 2. svedočanstvo o svršenom IV raz.
osnovne škole, 3. uverenje o visini poreza moliočevih roditelja, odn.
molioča, 4. lekarsko uverenje da je molilac potpuno zdrav (sve
u originalu) i 5. dve fotografije molioča vel. 6x9 cm.

Osim toga molbi za prijemni ispit treba priložiti posebnu molbu
taksiranu sa 5.— Din upućenu UPRAVNOM SAVETU DOMA
KRALJA ALEKSANDRA I. za učenike srednjih škola za prijem
u DOM.

Posle svršenog prijemnog ispita Upravni savet Doma će iz
vršiti izbor učenika koji će biti primljeni u Dom za pitomce. Uče
nici koji ne budu primljeni u Dom za pitomce moći će se upisati u
ostale gimnazije u Kraljevini.

Konkurs za prijem učenika II—V razreda objaviće se naknad
no. Prospekt Doma dostaviće uprava Doma na zahtev besplatno.
U Beogradu, 21 maja 1934 godine. Broj 115. 4777

UPRAVA DOMA KRALJA ALEKSANDRA I
ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA.